

LEGNICKIE WIADOMOŚCI DIECEZJALNE

PISMO URZĘDOWE
LEGNICKIEJ KURII BISKUPIEJ
ROK XXXIII (2024) NR 2 (129)

kwiecień – maj – czerwiec

ARCHIDIECEZJA WROCŁAWSKA

DIECEZJA LEGNICKA

DIECEZJA DRESDEN-MEISSEN
NIEMCY

DIECEZJA LITOMIERZYCE

CZECHY

DIECEZJA HRADEC KRÁLOVÉ

DIECEZJA ŚWIDNICKA

DIECEZJA ZIELONOGÓRSKO-GÓRZOWSKA

LEGNICKIE WIADOMOŚCI DIECEZJALNE

**Rok XXXIII
kwiecień – maj – czerwiec
Nr 2 (129)**

ISSN 1640-4092

Legnica 2024

Wydawca: Diecezja Legnicka, 59-220 Legnica, ul. Jana Pawła II nr 1, tel. 76 724 41 05
Redaktor: ks. Bogusław Drożdż
Redakcja techniczna: Anna Lichota
Mapka diecezji legnickiej: Maria Przystasz

SPIS TREŚCI

I. AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ

1. Orędzie Ojca Świętego Franciszka na 61. Światowy Dzień Modlitw o Powołania 21 kwietnia 2024 roku 5
2. Orędzie Ojca Świętego Franciszka na 4. Światowy Dzień Dziadków i Osób Starszych 28 lipca 2024 roku 10
3. Orędzie Ojca Świętego Franciszka na obchody Światowego Dnia Modlitw o Ochronę Świata Stworzonego 1 września 2024 roku 15
4. Bulla Ojca Świętego Franciszka ogłaszająca Jubileusz Zwyczajny Roku 2025 *Spes non confundit* 21

II. AKTA EPISKOPATU POLSKI

5. Słowo przewodniczącego Komisji Charytatywnej Konferencji Episkopatu Polski na Niedzielę Miłosierdzia 7 kwietnia 2024 roku 43
6. Komunikat ze spotkania Rady Konferencji Episkopatu Polski ds. Społecznych 46
7. Stanowisko przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski w sprawie poszanowania życia ludzkiego w fazie prenatalnej 47
8. Apel przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski o modlitwę w intencji ochrony życia osób nienarodzonych 48
9. Komunikat z posiedzenia Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski 49
10. Oświadczenie dyrektorów Wydziałów Katechetycznych 51

11. List Konferencji Episkopatu Polski w sprawie ochrony życia	53
12. Stanowisko Konferencji Episkopatu Polski w sprawie zmian w organizacji lekcji religii w szkołach podejmowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej	56
13. Oświadczenie przewodniczącego Komisji Wychowania Katolickiego KEP w związku z informacjami zapowiadającymi zmiany w Rozporządzeniu o organizacji lekcji religii	58

III. AKTA BISKUPA LEGNICKIEGO

14. Dekret zatwierdzający Statut Caritas Diecezji Legnickiej	61
<i>Statut Caritas Diecezji Legnickiej</i>	61
15. Zaproszenie na spotkania stałej formacji kapłańskiej	77
16. List do kapłanów z okazji święta Jezusa Chrystusa Najwyższego i Wiecznego Kapłana	78
17. Zarządzenie w sprawie ochrony danych osobowych w diecezji legnickiej	80
18. Dekret powołujący Zespół do Spraw Prewencji	84

IV. AKTA LEGNICKIEJ KURII BISKUPIEJ

19. Wspomnienie o zmarłym księdzu z diecezji legnickiej Śp. ks. Bogdan Kaczorowski (1941-2024)	85
20. Zmiany wśród duchowieństwa	86
21. Inne zmiany	93
22. Informacja o karze kościelnej	94

I. AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ

1.

ORĘDZIE OJCA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA NA 61. ŚWIATOWY DZIEŃ MODLITW O POWOŁANIA 21 KWIETNIA 2024 ROKU

POWOŁANI, BY STAĆ NADZIEJĘ I BUDOWAĆ POKÓJ

Drodzy Bracia i Siostry!

Każdego roku Światowy Dzień Modlitw o Powołania zachęca nas do rozważenia cennego daru powołania, jakie Pan kieruje do każdego z nas, swojego wiernego ludu w drodze, abyśmy mogli uczestniczyć w Jego planie miłości i ucieleśniać piękno Ewangelii w różnych stacjach życia. Słuchanie Bożego powołania, które nie jest zewnętrznie narzuconym obowiązkiem, np. w imię religijnego ideału, jest natomiast najpewniejszym sposobem, w jaki możemy umacniać pragnienie szczęścia, które w sobie nosimy: nasze życie urzeczywistnia się i spełnia, gdy odkrywamy, kim jesteśmy, jakie są nasze cechy, w jakiej dziedzinie możemy je dobrze wykorzystać, jaką drogę możemy obrać, aby stać się znakiem i narzędziem miłości, akceptacji, piękna i pokoju w sytuacjach, w których żyjemy.

Zatem, ten Dzień jest zawsze piękną okazją, aby z wdzięcznością wspominać przed Panem wierną, codzienną i często ukrytą pracę tych, którzy przyjęli powołanie angażujące całe ich życie. Myślę o matkach i ojcach, którzy nie troszczą się przede wszystkim o siebie i nie podążają za nurtem powierzchownego stylu, ale podporządkowują swoje życie trosce o relacje, z miłością i bezinteresownością otwierając się na dar życia i poświęcając się służbie na rzecz swoich dzieci oraz ich wzrastania. Myślę o tych, którzy wykonują swoją pracę z poświęceniem

i duchem współpracy; o tych, którzy na różnych polach i na różne sposoby angażują się w budowanie bardziej sprawiedliwego świata, bardziej solidarnej gospodarki, bardziej sprawiedliwej polityki, bardziej ludzkiego społeczeństwa: o wszystkich ludziach dobrej woli, którzy poświęcają się dobru wspólnemu. Myślę o osobach konsekrowanych, które ofiarowują swoje życie Panu w ciszy modlitwy, a także w działaniu apostołskim, czasami na obszarach granicznych, i nie szczędząc sił, twórczo realizując swój charyzmat i poświęcając je spotykanym ludziom. Myślę też o tych, którzy przyjęli powołanie do sakramentalnego kapłaństwa i poświęcają się głoszeniu Ewangelii oraz dzielą swoje życie, wraz z Chlebem eucharystycznym, na rzecz braci i siostr, sięgając nadzieję i ukazując wszystkim piękno Królestwa Bożego.

Ludziom młodym, zwłaszcza tym, którzy czują się oddaleni lub nie ufają Kościołowi, chciałbym powiedzieć: dajcie się zafascynować Jezusowi, kierujcie do Niego wasze ważne pytania poprzez karty Ewangelii, pozwólcie się zaniepokoić Jego obecnością, która zawsze wprowadza nas w zbawienny w kryzys. On szanuje naszą wolność bardziej niż ktokolwiek inny, nie narzuca się, lecz proponuje siebie: pozostawcie Mu przestrzeń, a odnajdziecie swoje szczęście w pójściu za Nim a, jeśli tego od was zażąda, w całkowitym oddaniu się Jemu.

Lud w drodze

Polifonia charyzmatów i powołań, które Wspólnota chrześcijańska rozpoznaje i którym towarzyszy, pomaga nam w pełni zrozumieć naszą tożsamość jako chrześcijan: jako Lud Boży kroczący ulicami świata, ożywiany przez Ducha Świętego i włączony jak żywe kamienie w Ciało Chrystusa, każdy z nas odkrywa, że jesteśmy członkami wielkiej rodziny, dziećmi Ojca oraz braćmi i siostrami naszych bliźnich. Nie jesteśmy wyspami zamkniętymi w sobie, ale częścią całości. Stąd Światowy Dzień Modlitw o Powołania nosi odcisniętą pieczęć synodalności: istnieje wiele charyzmatów, a my jesteśmy wezwani do słuchania siebie nawzajem i do podążania razem, aby je odkrywać i rozeznawać, do czego wzywa nas Duch dla dobra wszystkich.

Ponadto, w obecnym momencie dziejowym wspólna droga prowadzi nas do Roku Jubileuszowego 2025. Idźmy jako *pielgrzymi nadziei* w kierunku Roku Świętego, abyśmy odkrywając na nowo swoje powołanie i odnosząc się do różnych darów Ducha, byli w świecie nosicielami

mi i świadkami marzenia Jezusa: tworzyć jedną rodzinę, zjednoczoną w miłości Boga i złączoną więzią miłości, dzielenia się i braterstwa.

Dzień ten poświęcony jest w szczególności modlitwie, aby wyprosić u Ojca dar świętych powołań do budowania Jego Królestwa: „proście więc Pana żniwa, żeby wyprawił robotników na swoje żniwo!” (Łk 10,2). A modlitwa – jak wiemy – bardziej polega na słuchaniu, niż na słowach kierowanych do Boga. Pan przemawia do naszego serca i chce je zastać otwartym, szczerym i hojnym. Jego Słowo stało się ciałem w Jezusie Chrystusie, który objawia i przekazuje nam całą wolę Ojca. W tym roku 2024, poświęconym właśnie modlitwie w ramach przygotowań do Jubileuszu, jesteśmy wezwani do ponownego odkrycia bezcennego daru możliwości dialogu z Panem, z serca do serca, stając się w ten sposób pielgrzymami nadziei, ponieważ „modlitwa jest pierwszą siłą nadziei. Modlisz się, i nadzieja rośnie, rozwija się. Powiedziałbym, że modlitwa otwiera drzwi nadziei. Nadzieja jest, ale moją modlitwą otwieram jej drzwi” (*Katecheza*, 20 maja 2020 r.; „L'Osservatore Romano”, wyd. polskie, n. 6 (423)/2020, s. 13).

Pielgrzymi nadziei i budowniczości pokoju

Ale co to znaczy *być pielgrzymem*? Ten, kto podejmuje pielgrzymkę, stara się przede wszystkim mieć jasny *cel* i zawsze nosi go w swoim sercu i umyśle. Jednocześnie jednak, aby osiągnąć ów cel, trzeba skoncentrować się na *kroku obecnym*, aby stawić mu czoła, trzeba być lekkim, pozbyć się niepotrzebnych ciężarów, nosić to, co niezbędne i zmagać się każdego dnia, aby zmęczenie, strach, niepewność i mroki nie zagraadzały obranej drogi. Bycie pielgrzymem oznacza więc wyruszanie na nowo każdego dnia, *rozpoczynanie zawsze od nowa*, odnajdywanie entuzjazmu i siły do pokonywania kolejnych etapów drogi, które pomimo znużenia i trudności zawsze otwierają przed nami nowe horyzonty i nieznane widoki.

Znaczenie chrześcijańskiej pielgrzymki jest właśnie takie: wyruszamy w drogę, aby odkryć miłość Boga, a jednocześnie odkryć siebie, poprzez podróż wewnętrzną, ale zawsze pobudzaną wielością relacji. Jesteśmy zatem *pielgrzymami*, *ponieważ jesteśmy powołani*: powołani, by kochać Boga i kochać siebie nawzajem. W ten sposób nasze pielgrzymowanie po tej ziemi nigdy nie kończy się daremnym zmęczeniem lub bezcelowym wędrowaniem. Wręcz przeciwnie, każdego dnia,

odpowiadając na nasze powołanie, staramy się podejmować możliwe kroki w kierunku nowego świata, w którym będziemy żyć w pokoju, sprawiedliwości i miłości. Jesteśmy pielgrzymami nadziei, ponieważ zmierzamy ku lepszej przyszłości i staramy się ją budować przemierzając drogę.

Taki jest ostatecznie cel każdego powołania: stawać się mężczyznami i kobietami nadziei. Jako jednostki i wspólnoty, w różnorodności charyzmatów i posług, wszyscy jesteśmy wezwani do „nadawania ciała i serca” nadziei Ewangelii w świecie naznaczonym epokowymi wyzwaniem: groźnym rozszerzaniem się trzeciej wojny światowej w kawałkach; tłumami migrantów uciekających ze swoich krajów w poszukiwaniu lepszej przyszłości; ciągłym wzrostem liczby ubogich; niebezpieczeństwem nieodwracalnego zagrożenia zdrowia naszej planety. Do tego wszystkiego należy dodać trudności, które napotykamy na co dzień, i które niekiedy grożą nam popadnięciem w rezygnację lub defetyzm.

Zatem, w tych naszych czasach, decydujące znaczenie dla nas, chrześcijan, ma pielęgnowanie patrzenia pełnego nadziei, abyśmy mogli owocnie pracować, odpowiadając na powierzone nam powołanie, w służbie Królestwa Bożego, Królestwa miłości, sprawiedliwości i pokoju. Ta nadzieja – zapewnia nas św. Paweł – „zawieść nie może” (Rz 5,5), ponieważ jest obietnicą, którą Pan Jezus nam uczynił, że pozostanie z nami na zawsze i zaangażuje nas w dzieło odkupienia, którego chce dokonać w sercu każdego człowieka i w „sercu” stworzenia. Ta nadzieja znajduje swój ośrodek pobudzający w zmartwychwstaniu Chrystusa, które „zawiera żywotną siłę, która przeniknęła świat. Tam, gdzie wszystko wydaje się martwe, ze wszystkich stron pojawiają się ponownie kiełki zmartwychwstania. Jest to siła niemająca sobie równych. To prawda, iż wiele razy wydaje się, że Bóg nie istnieje: widzimy niesprawiedliwość, złość, obojętność i okrucieństwo, które nie ustępują. Jednak jest tak samo pewne, że pośród ciemności zaczyna zawsze wyrastać coś nowego, co wcześniej czy później przynosi owoc” (adhort. apost. *Evangelii gaudium*, 276). Apostoł Paweł ponownie stwierdza, że „w nadziei już jesteśmy zbawieni” (Rz 8,24). Odkupienie dokonane w wydarzeniu paschalnym daje nadzieję, pewną, niezawodną nadzieję, z którą możemy stawić czoła wyzwaniom teraźniejszości.

Bycie pielgrzymami nadziei i budowniczymi pokoju oznacza zatem budowanie swojego życia na skale zmartwychwstania Chrystusa, wiedząc, że każde nasze przedsięwzięcie, w powołaniu, które przyjęliśmy i realizujemy, nie pada w próżnię. Pomimo porażek i niepowodzeń, dobro, które siejemy, rośnie w ciszy i nic nie może nas oddzielić od ostatecznego celu: spotkania z Chrystusem i radości życia w braterstwie ze sobą na wieczność. To ostateczne powołanie musimy antycypować każdego dnia: relacja miłości z Bogiem i z naszymi braćmi i siostrami zaczyna się już teraz, aby urzeczywistnić marzenie Boga, marzenie o jedności, pokoju i braterstwie. Niech nikt nie czuje się wykluczony z tego powołania! Każdy z nas, z naszymi ograniczonymi zdolnościami, w swoim stanie życia może być, z pomocą Ducha Świętego, siewcą nadziei i pokoju.

Odwaga, by dać coś z siebie

W związku z tym wszystkim mówię raz jeszcze, tak jak podczas Świątowych Dni Młodzieży w Lizbonie: „*Rise up!* – Powstańcie!” Obudźmy się ze snu, wyjdźmy z obojętności, otwórzmy kraty więzienia, w którym czasami się zamykaliśmy, aby każdy z nas mógł odkryć swoje powołanie w Kościele i w świecie, i stać się pielgrzymem nadziei i budowniczym pokoju! Bądźmy pasjonatami życia i zaangażujmy się w pełną miłości troskę o tych, którzy nas otaczają i o środowisko, w którym żyjemy. Powtarzam: miejmy odwagę zaangażować się! Ksiądz Orest Benzi, niestrudzony apostoł miłosierdzia, stający zawsze po stronie najmniejszych i bezbronnych, zwykł powtarzać, że nikt nie jest tak biedny, by nie miał czegoś do dania, i nikt nie jest tak bogaty, by nie potrzebował czegoś otrzymać.

Powstańmy zatem i wyruszmy jako pielgrzymi nadziei, abyśmy, podobnie jak Maryja ze świętą Elżbietą, mogli nieść orędzie radości, rodzić nowe życie i być budowniczymi braterstwa i pokoju.

Franciszek

Rzym, u Świętego Jana na Lateranie, 21 kwietnia 2024 r.,
w czwartą niedzielę wielkanocną.

Źródło: <https://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/vocations/documents/20240421-messaggio-61-gm-vocazioni.html>.

2.

ORĘDZIE OJCA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA
NA 4. ŚWIATOWY DZIEŃ DZIADKÓW
I OSÓB STARSZYCH 28 LIPCA 2024 ROKU

„W CZASIE STAROŚCI NIE OPUSZCZAJ MNIE”
(POR. PS 71,9)

Drodzy bracia i siostry!

Bóg nigdy nie opuszcza swoich dzieci. Nawet wtedy, gdy wiek postępuje, a siły słabną, gdy włosy siwieją, a rola społeczna maleje, gdy życie staje się mniej produktywnie i może się wydawać bezużyteczne. Bóg nie patrzy na pozory (por. 1 Sm 16,7) i nie waha się wybierać tych, którzy dla wielu zdają się nieistotni. Nie odrzuca żadnego kamienia; wręcz przeciwnie, te „starsze” są bezpiecznym fundamentem, na którym mogą spoczywać „nowsze” kamienie, by razem budować duchowy gmach (por. 1 P 2,5).

Całe Pismo Święte jest opowieścią o wiernej miłości Pana, z której wyłania się pocieszająca pewność: Bóg nieustannie okazuje nam swoje miłosierdzie, zawsze, na każdym etapie życia i w każdym stanie, w jakim się znajdujemy, nawet w naszych niewiernościach. Psalmi są przepełnione zdumieniem ludzkiego serca wobec Boga, który troszczy się o nas pomimo naszej małości (por. Ps 144,3-4); zapewniają, że Bóg utkał każdego z nas w łonie matki (por. Ps 139,13) i że nawet w krainie umarłych nie opuści naszego życia (por. Ps 16,10). Dlatego możemy być pewni, że będzie blisko nas także w starości, tym bardziej, że w Biblii starzenie się jest znakiem błogosławieństwa.

Jednak w Psalmach znajdujemy również tę serdeczną prośbę skierowaną do Pana: „Nie odtrącaj mnie w czasie starości” (Ps 71,9). Jest to wyrażenie mocne, bardzo surowe. Przywodzi na myśl skrajne cierpienie Jezusa, który wołał na krzyżu: „Boże mój, Boże mój, czemuś mnie opuścił?” (Mt 27,46).

W Biblii znajdujemy zatem pewność Bożej bliskości w każdym okresie życia, a jednocześnie lęk przed opuszczeniem, szczególnie w starości i w chwilach cierpienia. Nie jest to sprzeczność. Rozglądając się wokół, nie trudno sprawdzić jak takie wyrażenia odzwierciedlają

rzeczywistość, więcej niż ewidentną. Zbyt często samotność jest gorzkim towarzyszem życia dla nas, osób starszych i dziadków. Wiele razy, jako biskup Buenos Aires odwiedzałem domy starców i zdawałem sobie sprawę, jak rzadko ludzie ci byli odwiedzani: niektórzy nie widzieli swoich bliskich od wielu miesięcy.

Jest wiele przyczyn tej samotności: w wielu krajach, zwłaszcza tych najuboższych, osoby starsze są samotne, ponieważ ich dzieci zostały zmuszone do emigracji. Myślę też o wielu sytuacjach konfliktowych: jakże wiele osób starszych jest samotnych, ponieważ mężczyźni, zarówno młodzi jak i starzy, są wzywani do walki, a kobiety, zwłaszcza matki z małymi dziećmi, opuszczają kraj, aby zapewnić bezpieczeństwo swoim dzieciom. W miastach i wioskach zniszczonych przez wojnę, wiele osób starszych pozostaje samotnych, będąc jedynymi oznakami życia na obszarach, gdzie zdają się panować porzucenie i śmierć. Ponadto, w innych częściach świata istnieje fałszywe przekonanie, głęboko zakorzenione w niektórych kulturach lokalnych, rodzące wrogość wobec osób starszych, podejrzewanych o uciekanie się do czarów w celu odebrania energii życiowej młodym. Tak więc w przypadku przedwczesnej śmierci, choroby lub nieszczęścia, jakie spotykają osobę młodą, winą obarcza się osobę starszą. Ta mentalność musi być zwalczana i wykorzeniana. Jest to jedno z tych bezpodstawnych uprzedzeń, od których uwolniła nas wiara chrześcijańska, a które podsycają uporczywy konflikt pokoleniowy między młodymi a starszymi.

Jeśli się dobrze nad tym zastanowić, to oskarżenie starszych o „kradzież młodym przyszłości” jest dziś obecne wszędzie. Występuje również w innych formach w bardziej rozwiniętych i nowoczesnych społeczeństwach. Na przykład istnieje obecnie powszechne przekonanie, że osoby starsze obciążają młodych kosztami opieki, jakiej potrzebują, i w ten sposób ujmują zasoby dla rozwoju kraju, a tym samym młodym. Jest to wypaczone postrzeżenie rzeczywistości. To tak, jakby przetrwanie osób starszych zagrażało przetrwaniu młodych. Jakby w celu faworyzowania młodych, konieczne byłoby zaniedbanie starszych, albo nawet ich eliminacja. Konflikt między pokoleniami jest oszustwem i zatrutym owocem kultury starcia. Przecistawianie młodych starym jest niedopuszczalną manipulacją: „chodzi o jedność okresów życia –

to znaczy o rzeczywisty punkt odniesienia dla zrozumienia i docenienia życia ludzkiego w jego całości” (*Katecheza*, 23 lutego 2022).

Przytoczony powyżej Psalm – w którym błagamy, by nie być opuszczonymi na starość – mówi o spisku, jaki zaciska się wokół życia osób starszych. Słowa te wydają się przesadne, ale zrozumimy je, jeśli weźmiemy pod uwagę, że samotność i odrzucenie osób starszych nie są ani przypadkowe, ani nieuniknione, ale są raczej wynikiem wyborów – politycznych, ekonomicznych, społecznych i osobistych – które nie uznają *nieskończonej godności* każdej osoby, „niezależnie od jakichkolwiek okoliczności i jakiegokolwiek stanu lub sytuacji, w jakich się znajduje” (deklaracja *Dignitas infinita*, 1). Dzieje się tak, gdy zatracą się wartość każdego, a osoby stają się tylko kosztem, w niektórych przypadkach zbyt wysokim, aby go zapłacić. Co gorsza, często same osoby starsze podporządkowują się tej mentalności i postrzegają siebie jako ciężar, pragnąc odsunąć się na bok.

Z drugiej strony, jest dziś wiele kobiet i mężczyzn, którzy szukają swego osobistego spełnienia w egzystencji jak najbardziej autonomicznej i oderwanej od innych. Przynależność do tej samej wspólnoty przeżywa kryzys, a wzmacniają się indywidualizmy. Jednym z najbardziej oczywistych znaków naszych czasów wydaje się przejście od „my” do „ja”. Jedną z ofiar tej kultury indywidualistycznej jest rodzina, będąca pierwszym i najbardziej radykalnym sprzeciwem wobec idei, że możemy ocalić siebie o własnych siłach. Kiedy się jednak starzejemy, wraz ze opadaniem sił, ułuda indywidualizmu, iluzja, że nie potrzebujemy nikogo i jesteśmy w stanie żyć bez więzi, jawi się w całej swej prawdzie. Tymczasem okazuje się, że potrzebujemy wszystkiego, ale teraz jesteśmy sami, bez pomocy, bez kogoś, na kim można polegać. Jest to smutne odkrycie, którego wielu dokonuje dopiero wtedy, gdy jest już za późno.

W kontekście, w którym jesteśmy pogrążeni, nieustannie powracają samotność i odrzucenie. Mają one różnorodne korzenie: w niektórych przypadkach są wynikiem zaprogramowanego wykluczenia, pewnego rodzaju smutnego „spisku społecznego”. W innych przypadkach są niestety ich własną decyzją. Jeszcze innym razem cierpi się, udając, że jest to autonomiczny wybór. Coraz bardziej „utraciliśmy smak

braterstwa” (enc. *Fratelli tutti*, 33) i trudno nam nawet wyobrazić sobie coś odmiennego.

U wielu osób starszych możemy dostrzec poczucie rezygnacji, o którym mówi Księga Rut, opowiadając o staruszce Noemi, która po śmierci męża i dzieci, zachęca swoje dwie synowe, Orpę i Rut, do powrotu do kraju pochodzenia i do domu (por. Rt 1,8). Noemi – podobnie jak wiele osób starszych w dzisiejszych czasach – obawia się samotności, ale nie wyobraża sobie niczego innego. Jako wdowa zdaje sobie sprawę, że jest niewiele warta w oczach społeczeństwa i jest przekonana, że jest ciężarem dla tych dwóch młodych kobiet, które w przeciwieństwie do niej mają przed sobą całe życie. Dlatego uważa, że lepiej jest ustąpić i sama zachęca swoje młode synowe, by ją opuściły i budowały swoją przyszłość gdzie indziej (por. Rt 1,11-13). Jej słowa są koncentratem konwencji społecznych i religijnych, które zdają się niezmiennie i które wyznaczają jej przeznaczenie.

Opowieść biblijna ukazuje nam tutaj dwie różne opcje wobec zachęty Noemi, a tym samym w obliczu starości. Jedną z dwóch synowych, Orpa, która również kocha Noemi, z czułym gestem całuje ją, ale akceptuje to, co również wydaje się jej jedynym możliwym rozwiązaniem, i idzie swoją drogą. Rut natomiast nie odłącza się od Noemi i kieruje do niej zaskakujące słowa: „Nie nalegaj na mnie, abym cię opuściła” (Rt 1,16). Nie boi się rzucić wyzwania zwyczajom i opiniom ogółu, czuje, że ta staruszka jej potrzebuje i z odwagą pozostaje u jej boku w tym, co będzie początkiem nowej podróży dla nich obu. Nas wszystkich – nawykłych do idei, że samotność jest nieuniknionym przeznaczeniem – Rut uczy, że na wezwanie: „nie opuszczaj mnie!” można odpowiedzieć: „nie opuszczę cię!”. Nie waha się obalić tego, co wydaje się niezmienną rzeczywistością: jedyną alternatywą nie może być życie w pojedynkę! To nie przypadek, że Rut – ta, która pozostaje blisko starszej Noemi – jest przodkiem Mesjasza (por. Mt 1,5), Jezusa, Emmanuela, Tego, który jest „Bogiem z nami”, Tego, który przynosi bliskość i serdeczność Boga wszystkim ludziom, w każdym stanie, w każdym wieku.

Wolność i męstwo Rut zachęcają nas do pójścia nową drogą: podążajmy jej śladami, wyruszmy z tą młodą cudzoziemką i staruszką Noemi, nie bójmy się zmienić naszych nawyków i wyobraźmy sobie inną

przyszłość dla naszych starszych. Nasza wdzięczność należy się tym wszystkim osobom, które pomimo wielu wyrzeczeń poszły za przykładem Rut i opiekują się osobą starszą lub po prostu okazują swoją bliskość na co dzień krewnym lub znajomym, którzy nie mają już nikogo. Rut wybrała bliskość z Noemi i została pobłogosławiona: szczęśliwym małżeństwem, potomstwem, ziemią. Jest to prawdą zawsze i dla wszystkich: będąc blisko osób starszych, uznając niezastąpioną rolę, jaką odgrywają w rodzinie, w społeczeństwie i w Kościele, my również otrzymamy wiele darów, wiele łask, wiele błogosławieństw!

W tym IV Światowym Dniu, im poświęconym, nie omieszkajmy okazać czułości dziadkom i starszym z naszych rodzin, odwiedźmy tych, którzy są zniechęceni i nie mają już nadziei, że inna przyszłość byłaby możliwa. Przeciwstawmy postawie egoistycznej, prowadzącej do zniechęcenia i samotności, otwarte serce i radosną twarz tych, którzy mają odwagę powiedzieć: „Nie opuszczę cię!” i obrać inną drogę.

Niech do was wszystkich, drodzy dziadkowie i osoby starsze, i do tych, którzy są blisko was, dotrze moje błogosławieństwo, któremu towarzyszą moje modlitwy. Wy również, proszę, nie zapomnijcie modlić się za mnie.

Franciszek

W Rzymie, u Świętego Jana na Lateranie, 25 kwietnia 2024 r.,
w dwunastym roku mego pontyfikatu.

Źródło: <https://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/nonni/documents/20240425-messaggio-nonni-anziani.html>.

3.
ORĘDZIE OJCA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA
NA OBCHODY ŚWIATOWEGO DNIA MODLITW
O OCHRONĘ ŚWIATA STWORZONEGO
1 WRZEŚNIA 2024 ROKU

MIEJ NADZIEJĘ I DZIAŁAJ ZE STWORZENIEM

Drodzy bracia i siostry!

„Miej nadzieję i działaj ze stworzeniem”, to temat Światowego Dnia Modlitw o Ochronę Świata Stworzonego, który będzie obchodzony 1 września. Nawiązuje on do Listu św. Pawła do Rzymian 8,19-25: Apostoł wyjaśnia, co to znaczy żyć według Ducha i koncentruje się na niezawodnej nadziei zbawienia przez wiarę, którą jest nowe życie w Chrystusie.

1. Zacznijmy więc od prostego pytania, na które może jednak zabraknąć oczywistej odpowiedzi: kiedy jesteśmy prawdziwie wierzącymi, *jak to się dzieje, że mamy wiarę?* To nie dlatego, że „wierzymy” w coś transcendentnego, czego nasz rozum nie może pojąć, w nieosiągalną tajemnicę Boga odległego i dalekiego, niewidzialnego i niepojętego. Raczej, jak powiedziałby św. Paweł, dzieje się tak dlatego, że *Duch Święty mieszka w nas*. Tak, jesteśmy wierzącymi, ponieważ sama Miłość Boża „rozlana jest w sercach naszych” (Rz 5,5). Dlatego Duch Święty jest teraz prawdziwie „zadatkem naszego dziedzictwa” (Ef 1,14), jako powołanie, które przynagla nas do życia zawsze w dążeniu do dóbr wiecznych, *zgodnie z pełnią pięknego i dobrego człowieczeństwa Jezusa*. Duch czyni ludzi wierzących twórczymi, proaktywnymi w miłosierdziu. Wprowadza ich na wielką drogę duchowej wolności, niepozabawionej jednak zmagani między logiką świata a logiką Ducha, których owoce są wobec siebie przeciwstawne (Ga 5,16-17). Jak wiemy, pierwszym owocem Ducha, kompendium wszystkich innych, jest *miłość*. Prowadzeni zatem przez Ducha Świętego, wierzący są dziećmi Bożymi i mogą zwracać się do Niego wołając „Abba, Ojcze” (Rz 8, 15), tak jak Jezus, w wolności tych, którzy nie poddają się już lękowi przed śmiercią, ponieważ Jezus *powstał z martwych*. Oto wielka nadzieja: Boża miłość zwyciężyła, zawsze zwycięża i zwycięży

ponownie. Przeznaczenie do chwały dla nowego człowieka, który żyje w Duchu, jest już pewne, pomimo perspektywy śmierci fizycznej. Nadzieja ta *nie zawodzi*, o czym przypomina nam również *Bulla ogłaszająca* bliski już Jubileusz¹.

2. Egzystencją chrześcijanina jest życie wiarą, aktywne w miłości i przepełnione nadzieją, ponieważ oczekuje on powrotu Pana w Jego chwale. Nie jest problemem „opóźnienie” paruzji, Jego powtórnego przyjścia. Pytanie brzmi inaczej: „Czy jednak Syn Człowieczy znajdzie wiarę na ziemi, gdy przyjdzie?” (Łk 18,8). Tak, wiara jest darem, owocem obecności Ducha w nas, ale jest także *zadaniem*, które należy wypełniać w wolności, w posłuszeństwie Jezusowemu przykazaniu miłości. Oto błogosławiona nadzieja, której trzeba dawać świadectwo: gdzie? kiedy? jak? W obrębie *dramatów cierpiącego ludzkiego ciała*. Chociaż marzymy, to teraz trzeba *marzyć z otwartymi oczami*, ożywni wizjami miłości, braterstwa, przyjaźni i sprawiedliwości dla wszystkich. *Chrześcijańskie zbawienie wkracza w głębię bólu świata*, który ogarnia nie tylko ludzi, ale cały wszechświat, samą naturę, *oikos* człowieka, jego środowisko życia; pojmuje stworzenie jako „ziemski raj”, matkę ziemię, która powinna być *miejszem radości i obietnicą szczęścia dla wszystkich*. Chrześcijański optymizm opiera się na żywej nadziei: wie, że wszystko zmierza ku chwale Boga, ku ostatecznemu spełnieniu w Jego pokoju, ku cielesnemu zmartwychwstaniu w sprawiedliwości, „coraz bardziej jaśniejąc” (por. 2 Kor 3,18). W czasie, który mija, dzielimy jednak ból i cierpienie: *jęczy i wzdycha całe stworzenie* (por. Rz 8,19-22), jęczą i wzdychają chrześcijanie (por. w. 23-25) oraz jęczy i błagalnie woła sam Duch (por. w. 26-27). *To jęczenie i wzdychanie wyraża niepokój i cierpienie, połączone z tęsknotą i pragnieniem*. Jęk jest wyrazem *ufności w Bogu i powierzenia się* Jego miłującemu i wymagającemu towarzystwu, oczekując wypełnienia Jego planu, którym jest radość, miłość i pokój w Duchu Świętym.

3. Całe stworzenie uczestniczy w tym procesie nowych narodzin i jęcząc, oczekuje wyzwolenia: jest to ukryty rozwój, który dojrzewa, niemal jak „ziarnko gorczycy, które staje się wielkim drzewem” lub „zaczyn w cieście” (por. Mt 13,31-33). Początki są niewielkie, ale oczekiwane rezultaty mogą być nieskończenie piękne. Będąc oczekiwaniem narodzin – objawienia dzieci Bożych – *nadzieja jest możliwością*

trwania pośród przeciwności, nie zniechęcania się w czasach ucisku lub w obliczu ludzkiego barbarzyństwa. *Chrześcijańska nadzieja nie zawodzi, ale też nie zwodzi*, bo jeśli jęk stworzenia, chrześcijan i Ducha jest antycypacją i oczekiwaniem dokonującego się już zbawienia, to teraz jesteśmy pogrążeni w wielu cierpieniach, które św. Paweł opisuje jako „utrapienie, ucisk, prześladowanie, głód, nagość, niebezpieczeństwo, miecz” (por. Rz 8,35). Zatem nadzieja jest alternatywnym odczytaniem historii i ludzkich spraw: nie iluzorycznym, lecz realistycznym; realizmu wiary, która widzi to, co niewidzialne. Ta nadzieja *jest cierpliwym oczekiwaniem, jak niewidzenie Abrahama*. Lubię przypominać tego wielkiego wierzącego wizjonera, jakim był Joachim z Fiore, kalabryjski opat „obdarzony duchem proroczym”²², który według Dantego Alighieri: w czasach krwawych walk, konfliktów między papieżstwem a cesarstwem, wypraw krzyżowych, herezji i zeświecczenia Kościoła, potrafił wskazać ideał *nowego ducha współistnienia* między ludźmi, naznaczonego powszechnym braterstwem i chrześcijańskim pokojem, owocem przeżywanej Ewangelii. Tegoż ducha przyjaźni społecznej i powszechnego braterstwa zaproponowałem we *Fratelli tutti*. A ta harmonia między ludźmi musi rozciągać się także na stworzenie, w „antropocentryzmie umiejscowionym” (por. adhort. apost. *Laudate Deum*, 67), w odpowiedzialności *za ludzką i integralną ekologię*, będącą drogą ocalenia naszego wspólnego domu i nas, którzy w nim zamieszkujemy.

4. Dlaczego w świecie jest tak wiele zła? Dlaczego tyle niesprawiedliwości, tyle bratobójczych wojen, które zabijają dzieci, niszczą miasta, zanieczyszczają środowisko życia człowieka, matkę ziemię, bezczeszczone i dewastowane? Odnosząc się pośrednio do grzechu Adama, św. Paweł mówi: „Wiemy przecież, że całe stworzenie aż dotąd jęczy i wzdycha w bólach rodzenia” (Rz 8,22). Moralna walka chrześcijan jest powiązana z „jękiem” stworzenia, ponieważ „zostało poddane marności” (w. 20). Cały wszechświat i wszelkie stworzenie jęczy i tęskni „niecierpliwie”, aby mógł zostać przewyciężony stan obecny, a przywrócony stan pierwotny: bowiem wyzwolenie człowieka pociąga za sobą również wyzwolenie wszystkich innych stworzeń, które solidarne z ludzką kondycją zostały poddane pod jarzmo niewoli. Podobnie jak ludzkość, także stworzenie – choć nie z własnej winy – jest zniewolone,

i nie jest zdolne czynić to, do czego zostało stworzone, to znaczy posiadać trwale znaczenie i cel. Jest poddane rozpadowi i śmierci, zastrzonej przez ludzkie wyzyskiwanie przyrody. Natomiast zbawienie człowieka w Chrystusie jest pewną nadzieją również dla stworzenia: bowiem „również i ono zostanie wyzwolone z niewoli zepsucia, by uczestniczyć w wolności i chwale dzieci Bożych” (Rz 8,21). *Zatem w Chrystusowym odkupieniu można z nadzieją kontemplować więź solidarności między ludźmi a wszystkimi innymi stworzeniami.*

5. W oczekiwaniu, pełnym nadziei i wytrwałym, na chwalebny powrót Jezusa, Duch Święty podtrzymuje czujność wspólnoty wierzących i nieustannie ją poucza, wzywając ją do nawrócenia co do stylu życia, do przeciwstawienia się degradacji środowiska przez człowieka, i do przejawiania krytyki społecznej, która jest przede wszystkim świadectwem możliwości wprowadzenia zmian. To nawrócenie polega na przejściu od arogancji tych, którzy chcą panować nad innymi i nad przyrodą – sprowadzoną do przedmiotu, którym można manipulować – do pokory tych, którzy troszczą się o innych i o stworzenie. „Człowiek, który chce zastąpić Boga, staje się najgorszym zagrożeniem dla samego siebie” (adhort. apost. *Laudate Deum*, 73), ponieważ grzech Adama zniszczył fundamentalne relacje, dzięki którym człowiek żyje: z Bogiem, z samym sobą i innymi ludźmi oraz ze wszechświatem. Wszystkie te relacje muszą zostać harmonijnie przywrócone, ocalone, „naprawione”. Żadnej nie może zabraknąć. Jeśli brakuje jednej z nich, wszystko zawodzi.

6. *Mieć nadzieję i działać ze stworzeniem* oznacza przede wszystkim połączyć siły i, podążając wraz ze wszystkimi mężczyznami i kobietami dobrej woli, pomóc „przemyśleć kwestię ludzkiej władzy, jej znaczenia i granic. Rzeczywiście, w ciągu zaledwie kilku dekad, nasza władza gwałtownie wzrosła. Dokonaliśmy imponującego i zdumiewającego postępu technologicznego i nie zdajemy sobie sprawy, że jednocześnie staliśmy się bardzo niebezpieczni, zdolni zagrozić życiu wielu istot i naszemu własnemu przetrwaniu” (adhort. apost. *Laudate Deum*, 28). Niekontrolowana władza rodzi potwory i obraca się przeciwko nam samym. Dlatego dziś pilnie trzeba wyznaczyć etyczne granice rozwoju sztucznej inteligencji, która ze swoją zdolnością do obliczeń i symulacji może być wykorzystywana do panowania nad człowiekiem

i przyrodą, a nie w służbie pokoju i integralnego rozwoju (por. *Orędzie na Światowy Dzień Pokoju* 2024).

7. „Duch Święty towarzyszy nam w życiu”: zostało to dobrze zrozumiane przez chłopców i dziewczynki zgromadzonych na Placu Świętego Piotra na ich pierwszym Światowym Dniu, który zbiegł się z Niedzielą Trójcy Przenajświętszej. Bóg nie jest abstrakcyjną ideą nieskończoności, ale miłującym Ojcem, Synem, przyjacielem i odkupicielem każdego człowieka, oraz Duchem Świętym, który prowadzi nasze kroki na drodze miłości. Posłuszeństwo Duchowi miłości *radykałnie zmienia postawę człowieka*: z „drapieżnika” na „gospodarza” ogrodu. *Ziemia jest powierzona człowiekowi, ale pozostaje własnością Boga* (por. Kpł 25,23). Jest to teologalny antropocentryzm tradycji judeochrześcijańskiej. Dlatego roszczenie sobie prawa do posiadania i panowania nad przyrodą, manipulowania nią jak się nam podoba, jest formą bałwochwalstwa. To prometejski człowiek, upojony własną technokratyczną mocą, arogancko stawia ziemię w stanie „nie-łaskawym”, to jest pozbawionym Bożej łaski. Zatem, jeśli Bożą łaską jest Jezus, który umarł i zmartwychwstał, to prawdą jest to, co powiedział Benedykt XVI: „To nie nauka odkupuje człowieka. Człowiek zostaje odkupiony przez miłość” (enc. *Spe salvi*, 26), miłość Boga w Chrystusie, od której nic i nikt nie może nas oddzielić (por. Rz 8,38-39). Stworzenie, nieustannie pociągane ku swej przyszłości, nie jest statyczne ani zamknięte w sobie. Dzisiaj, także dzięki odkryciom współczesnej fizyki, związek między materią a duchem ukazuje się w sposób coraz bardziej fascynujący dla naszej wiedzy.

8. Ochrona stworzenia jest zatem kwestią nie tylko *etyczną*, ale także wybitnie *teologiczną*. Dotyczy bowiem splotu tajemnicy człowieka i tajemnicy Boga. *Splot ten można nazwać „generatywnym”*, ponieważ odnosi się do aktu miłości, poprzez który Bóg stwarza człowieka w Chrystusie. Ten stwórczy akt Boga obdarza i stanowi podstawę wolnego działania człowieka i całej jego etyczności: wolnego właśnie w tym, że jest stworzony *na obraz Boga, którym jest Jezus Chrystus*, i z tego powodu „reprezentuje” stworzenie w samym Chrystusie. Istnieje motywacja transcendentna (teologiczno-etyczna), która zobowiązuje chrześcijanina do krzewienia sprawiedliwości i pokoju w świecie, również poprzez powszechne przeznaczenie dóbr: owo *objawienie*

dzieci Bożych, na które stworzenie oczekuje, jęcząc i wzdychając jak w bólach rodzenia. Stawką jest nie tylko życie doczesne człowieka w tej historii, ale przede wszystkim jego przeznaczenie do wieczności, *eschaton* naszego szczęścia, Raj naszego pokoju, w Chrystusie Panu *Wszechświata, Ukrzyżowanym i Zmartwychwstałym ze względu na miłość*.

9. Mieć nadzieję i działać ze stworzeniem oznacza zatem żyć wiarą wcieloną, która potrafi wejść w cierpiące i pełne nadziei ciało ludzi, dzieląc oczekiwanie na cielesne zmartwychwstanie, do którego wierzący są przeznaczeni w Chrystusie Panu. W Jezusie, odwiecznym Synu w ludzkim ciele, *jesteśmy prawdziwie dziećmi Ojca*. Poprzez wiarę i chrzest rozpoczyna się dla wierzącego życie według Ducha (por. Rz 8,2), *życie święte, egzystencja jako dzieci Ojca*, jak Jezus (por. Rz 8,14-17), ponieważ mocą Ducha Świętego żyje w nas Chrystus (por. Ga 2,20). Życie, które staje się pieśnią miłości dla Boga, dla ludzkości, ze stworzeniem i dla stworzenia, i które odnajduje swoją pełnię w świętości³.

Franciszek

Rzym, u Świętego Jana na Lateranie, 27 czerwca 2024 r.

Przypisy

¹ *Spes non confundit*. Bulla Ogłaszająca Jubileusz Zwyczajny Roku 2025, 9 maja 2024.

² *Boska Komedia, Raj*, XII 141

³ Wyrzcił to poetycko ksiądz Clemente Rebora, rosminianin: „Gdy stworzenie wstępuje w Chrystusie do Ojca, / w tajemniczym przeznaczeniu / wszystko bólem jest porodu: / ileż trzeba umrzeć, by mogło narodzić się życie! / ale z jednej tylko Matki, która jest Boża, / do światła szczęśliwie przychodzi: / życie, które miłość rodzi we łzach, / a jeśli tęskni, to tutaj jest poezją; / lecz tylko świętość dopełnia śpiewu”. *Curriculum vitae*, „Poesia e santità”, w: *Poesie, prose e traduzioni*, Milano 2015, s. 297.

Źródło: <https://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/cura-creato/documents/20240627-messaggio-giornata-curacreato.html>.

4.

BULLA OJCA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA
OGŁASZAJĄCA JUBILEUSZ ZWYCZAJNY ROKU 2025
SPES NON CONFUNDIT

1. „Spes non confundit”, „Nadzieja zawieść nie może” (Rz 5,5). W imię nadziei Paweł Apostoł napełnia odwagą chrześcijańską wspólnotę Rzymu. Nadzieja jest również głównym przesłaniem zbliżającego się Jubileuszu, który zgodnie ze starożytną tradycją papież ogłasza co dwadzieścia pięć lat. Myślę o wszystkich pielgrzymach nadziei, którzy przybędą do Rzymu, aby przeżyć Rok Święty, a także o tych, którzy nie mogą dotrzeć do miasta Apostołów Piotra i Pawła, będą go obchodzić w Kościołach partykularnych. Niech to będzie dla wszystkich wydarzenie żywego i osobistego spotkania z Panem Jezusem, „bramą” zbawienia (por. J 10,7.9); z Tym, którego Kościół ma misję głoszenia zawsze, wszędzie i wszystkim jako „naszą nadzieję” (1 Tm 1,1).

Wszyscy mają nadzieję. Nadzieja jest obecna w sercu każdego człowieka jako pragnienie i oczekiwanie dobra, nawet jeśli nie wie, co przyniesie ze sobą jutro. Nieprzewidywalność przyszłości rodzi jednak niekiedy sprzeczne uczucia: od ufności do lęku, od pogody ducha do zniechęcenia, od pewności do zwątpienia. Często spotykamy osoby zniechęcone, które patrzą w przyszłość ze sceptycyzmem i pesymizmem, jakby nic nie mogło dać im szczęścia. Oby Jubileusz był dla wszystkich okazją do ożywienia nadziei. Słowo Boże pomaga nam znaleźć ku temu powody. Pozwólmy, aby poprowadziło nas słowo, które Apostoł Paweł napisał właśnie do chrześcijan Rzymu.

Słowo nadziei

2. „Dostąpiwszy więc usprawiedliwienia dzięki wierze, zachowajmy pokój z Bogiem przez Pana naszego Jezusa Chrystusa; dzięki Niemu uzyskaliśmy na podstawie wiary dostęp do tej łaski, w której trwamy, i chlubimy się nadzieją chwały Bożej. [...] Nadzieja zawieść nie może, ponieważ miłość Boża rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego, który został nam dany” (Rz 5,1-2.5). Św. Paweł proponuje tutaj wiele punktów do refleksji. Wiemy, że List do Rzymian stanowi decydujący krok w jego działalności ewangelizacyjnej. Do tej pory

prowadził ją we wschodniej części Imperium, a teraz czeka na niego Rzym ze wszystkim, co reprezentuje w oczach świata: wielkie wyzwanie, któremu należy stawić czoła w imię głoszenia Ewangelii, które nie może mieć przeszkód ani granic. Kościół w Rzymie nie został założony przez Pawła, a on odczuwa gorące pragnienie, by wkrótce do niego dotrzeć, żeby nieść wszystkim Ewangelię Jezusa Chrystusa, który umarł i zmartwychwstał, jako przepowiadanie nadziei, która wypełnia obietnice, wprowadza do chwały i, opierając się na miłości, nie zawodzi.

3. Nadzieja rodzi się w istocie z miłości i opiera się na miłości, która wypływa z Serca Jezusa przebitego na krzyżu: „Jeżeli bowiem, będąc nieprzyjaciółmi, zostaliśmy pojednani z Bogiem przez śmierć Jego Syna, to tym bardziej, będąc już pojednani, dostąpimy zbawienia przez Jego życie” (Rz 5,10). A Jego życie objawia się w naszym życiu wiary, które zaczyna się od chrztu, rozwija się w uległości wobec łaski Bożej, i dlatego jest ożywiane nadzieją, która, dzięki działaniu Ducha Świętego, jest stale odnawiana i niewzruszona.

To właśnie Duch Święty, swoją nieustanną obecnością na drodze Kościoła, promieniuje w wierzących światłem nadziei: podtrzymuje ją jak pochodnię, która nigdy nie gaśnie, aby wspierać i ożywiać nasze życie. Istotnie, nadzieja chrześcijańska nie zwodzi ani nie rozczarowuje, ponieważ opiera się na pewności, że nic i nikt nigdy nie będzie w stanie oddzielić nas od Bożej miłości: „Któż nas może odłączyć od miłości Chrystusowej? Utrapienie, ucisk czy prześladowanie, głód czy nagość, niebezpieczeństwo czy miecz? [...] Ale we wszystkim tym odnosimy pełne zwycięstwo dzięki Temu, który nas umiłował. I jestem pewien, że ani śmierć, ani życie, ani aniołowie, ani Zwierzchności, ani rzeczy terazniejsze, ani przyszłe, ani Moce, ani co [jest] wysoko, ani co głęboko, ani jakiegokolwiek inne stworzenie nie zdoła nas odłączyć od miłości Boga, która jest w Chrystusie Jezusie, Panu naszym” (Rz 8,35.37-39). Dlatego nadzieja ta nie ustępuje w obliczu trudności: opiera się na wierze i karmi się miłością, a tym samym pozwala iść naprzód w życiu. Św. Augustyn pisze na ten temat: „Nie można żyć w jakimkolwiek stanie bez tych trzech uczuć duszy: wierzenia, ufania i kochania”¹.

4. Św. Paweł jest wielkim realistą. Wie, że życie składa się z radości i smutków, że miłość jest poddawana próbie, gdy wzrastają trudności, a nadzieja wydaje się załamywać w obliczu cierpienia. Mimo to pisze:

„Chlubimy się także z ucisków, wiedząc, że ucisk wyrabia wytrwałość, a wytrwałość – wypróbowaną cnotę, wypróbowana zaś cnota – nadzieję” (Rz 5,3-4). Dla Apostoła, ucisk i cierpienie są typowymi warunkami tych, którzy głoszą Ewangelię w kontekście niezrozumienia i prześladowań (por. 2 Kor 6,3-10). Ale w takich sytuacjach, przez ciemność przebija się światło: odkrywamy, jak ewangelizacja podtrzymywana jest przez moc płynącą z krzyża i zmartwychwstania Chrystusa. A to prowadzi do rozwoju cnoty ściśle związanej z nadzieją: cierpliwości. Nawykliśmy już, by chcieć wszystkiego i natychmiast, w świecie, w którym pośpiech stał się czymś stałym. Nie mamy już czasu na spotkania, a często nawet w rodzinach trudno jest być razem i spokojnie porozmawiać. Cierpliwość została wygnana przez pośpiech, wyrządzając ludziom wielką krzywdę. Niecierpliwość, nerwowość, czasem nieuzasadniona przemoc biorą górę, rodząc niezadowolenie i zamknięcie.

Ponadto, w dobie Internetu, gdzie przestrzeń i czas są wypierane przez „tu i teraz”, cierpliwość nie jest czymś zawsze obecnym w naszym domu. Gdybyśmy nadal byli w stanie patrzeć z zadziwieniem na stworzenie, moglibyśmy zrozumieć, jak bardzo decydujące znaczenie ma cierpliwość. Trzeba czekać na zmianę pór roku z ich owocami; obserwować życie zwierząt i cykle ich rozwoju; mieć proste oczy św. Franciszka, który w swojej Pieśni słonecznej, napisanej dokładnie 800 lat temu, postrzegał stworzenie jako jedną wielką rodzinę i nazywał słońce „bratem”, a księżyc „siostrą”². Odkrycie cierpliwości na nowo jest bardzo dobre dla nas samych i dla innych. Św. Paweł często odwołuje się do cierpliwości, aby podkreślić znaczenie wytrwałości i zaufania do tego, co Bóg nam obiecał, ale przede wszystkim świadczy o tym, że Bóg jest cierpliwy wobec nas, On jest „Bogiem, który daje cierpliwość i pociechę” (Rz 15,5). Cierpliwość, będąca również owocem Ducha Świętego, podtrzymuje nadzieję i umacnia ją jako cnotę i sposób życia. Dlatego uczmy się często prosić o łaskę cierpliwości, która jest córką nadziei i jednocześnie ją wspiera.

Droga nadziei

5. Z tego przeplatania się nadziei i cierpliwości jasno wynika, że życie chrześcijańskie jest drogą, która potrzebuje również chwil mocnych, aby posilać i wzmacniać nadzieję, niezastąpioną towarzyszkę,

która pozwala dostrzec cel: spotkanie z Panem Jezusem. Lubię myśleć, że droga łaski, ożywiona duchowością ludową, poprzedziła ogłoszenie pierwszego Jubileuszu w 1300 r. Nie możemy bowiem zapomnieć o różnych formach, poprzez które łaska przebaczenia została obficie wylana na święty wierny Lud Boży. Przypomnijmy na przykład wielkie „przebaczenie”, którego św. Celestyn V udzielił tym, którzy udali się do bazyliki Santa Maria di Collemaggio w L'Aquila, w dniach 28 i 29 sierpnia 1294 r., sześć lat przed ustanowieniem Roku Świętego przez papieża Bonifacego VIII. Kościół doświadczał już zatem jubileuszowej łaski miłosierdzia. Jeszcze wcześniej, w 1216 r., papież Honoriusz III przyjął prośbę św. Franciszka o odpust dla tych, którzy odwiedzą Porcjunkulę w pierwszych dwóch dniach sierpnia. To samo można powiedzieć o pielgrzymce do Santiago de Compostela: w rzeczywistości papież Kalikst II w 1122 r. zezwolił na obchodzenie jubileuszu w tym sanktuarium za każdym razem, gdy święto Apostoła Jakuba przypadało w niedzielę. Dobrze, że ten „rozpowszechniony” sposób obchodów jubileuszowych jest kontynuowany, aby moc Bożego przebaczenia wspierała i towarzyszyła drodze wspólnot i osób.

To nie przypadek, że pielgrzymowanie wyraża fundamentalny element każdego wydarzenia jubileuszowego. Wyruszenie w drogę jest typowe dla tych, którzy poszukują sensu życia. Piesze pielgrzymowanie bardzo sprzyja odkrywaniu na nowo wartości milczenia, wysiłku i tego, co istotne. Również w nadchodzącym roku pielgrzymi nadziei nie omieszkają przemierzyć dróg starożytnych i współczesnych, aby intensywnie przeżyć doświadczenie jubileuszowe. W samym Rzymie, oprócz tradycyjnych szlaków w katakumbach i Siedmiu Kościołach, pojawią się także szlaki wiary. Przechodzenie z jednego kraju do drugiego, jakby granice zostały pokonane, przechodzenie z jednego miasta do drugiego w kontemplacji stworzenia i dzieł sztuki, pozwoli docenić różne doświadczenia i kultury, nosić w sobie piękno, które zharmonizowane z modlitwą, prowadzi do dziękczynienia Bogu za cuda, których dokonał. Kościoły jubileuszowe, wzdłuż szlaków oraz w Wiecznym Mieście, będą mogły być oazami duchowości, w których można odświeżyć drogę wiary i napić się ze źródeł nadziei, przede wszystkim przystępując do sakramentu pojednania, niezastąpionego punktu wyjścia dla prawdziwej drogi nawrócenia. W Kościołach partykularnych

należy zwrócić szczególną uwagę na przygotowanie kapłanów i wiernych do spowiedzi oraz na dostępność tego sakramentu w formie indywidualnej.

Podczas tej pielgrzymki chciałbym skierować szczególne zaproszenie do wiernych Kościołów Wschodnich, zwłaszcza tych, którzy są już w pełnej komunii z Następcą Piotra. Oni, którzy tak wiele wycierpieli, często aż do śmierci, za swoją wierność Chrystusowi i Kościołowi, muszą czuć się szczególnie mile widziani w tym Rzymie, który jest Matką także dla nich, i który przechowuje wiele pamiątek ich obecności. Kościół katolicki, który jest ubogacony ich starożytnymi liturgiami, teologią i duchowością Ojców, mnichów i teologów, pragnie symbolicznie wyrazić gościnność dla nich i ich prawosławnych braci i sióstr, w czasie, gdy już doświadczają pielgrzymki Drogi Krzyżowej, przez którą często są zmuszeni do opuszczenia swoich ojczyzn, swoich świętych ziem, z których przemoc i niestabilność wypędzają ich do krajów bezpieczniejszych. Dla nich doświadczenie bycia miłowanymi przez Kościół, który ich nie opuści, ale pójdzie za nimi, dokądkolwiek się udadzą, czyni znak Jubileuszu jeszcze mocniejszym.

6. Rok Święty 2025 nawiązuje do wcześniejszych wydarzeń łaski. W ostatnim zwyczajnym Jubileuszu przekroczono próg dwutysięcznej rocznicy narodzin Jezusa Chrystusa. Następnie, 13 marca 2015 r. ogłosiłem Jubileusz nadzwyczajny, którego celem było ukazanie i umożliwienie ludziom spotkania z „Obliczem Miłosierdzia” Boga³, centralnym przepowiadaniem Ewangelii dla każdego człowieka w każdej epoce. Teraz nadszedł czas nowego Jubileuszu, w którym Drzwi Święte zostaną ponownie otwarte, aby dać żywe doświadczenie Bożej miłości, która wzbudza w sercu pewną nadzieję zbawienia w Chrystusie. Jednocześnie ten Rok Święty skieruje nas ku kolejnej fundamentalnej rocznicy dla wszystkich chrześcijan: w 2033 r. obchodzone będzie bowiem dwa tysiące lat Odkupienia dokonanego przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie Pana Jezusa. Przed nami zatem droga naznaczona wielkimi etapami, w której łaska Boża poprzedza i towarzyszy ludziom gorliwie krocącym w wierze, czynnym w miłości i wytrwałym w nadziei (por. 1 Tes 1,3).

Wspierany tak długą tradycją i mając pewność, że ten Rok Jubileuszowy będzie dla całego Kościoła intensywnym doświadczeniem

łaski i nadziei, zarządzam, aby Drzwi Święte Bazyliki Świętego Piotra w Watykanie zostały otwarte 24 grudnia bieżącego roku, rozpoczynając w ten sposób Jubileusz Zwyczajny. W niedzielę, 29 grudnia 2024 r., otworzę Drzwi Święte mojej katedry Świętego Jana na Lateranie, która 9 listopada tego roku będzie obchodzić 1700. rocznicę poświęcenia. Następnie, 1 stycznia 2025 r., w uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi zostaną otwarte Drzwi Święte papieskiej Bazyliki Matki Bożej Większej. Na koniec, w niedzielę 5 stycznia, zostaną otwarte Drzwi Święte papieskiej Bazyliki Świętego Pawła za Murami. Te trzy ostatnie Drzwi Święte zostaną zamknięte przed niedzielą 28 grudnia tego samego roku.

Postanawiam również, że w niedzielę 29 grudnia 2024 r., we wszystkich katedrach i konkatedrach, biskupi diecezjalni będą sprawować Eucharystię jako uroczyste otwarcie Roku Jubileuszowego, zgodnie z Rytuałem, który zostanie przygotowany na tę okazję. Podczas celebracji w kościele konkatedralnym, biskupa może zastąpić jeden z jego specjalnie wyznaczonych delegatów. Niech pielgrzymka z kościoła wybranego na *collectio* [tj. zgromadzenie], do katedry, będzie znakiem drogi nadziei, która oświecona Słowem Bożym jednoczy wierzących. Niech podczas tej pielgrzymki odczytywane będą niektóre fragmenty niniejszego Dokumentu i niech będzie ogłoszony ludowi Odpust Jubileuszowy, który będzie można uzyskać w Kościołach partykularnych, zgodnie z przepisami zawartymi w tym samym Rytuale obchodów Jubileuszu.

Podczas Roku Świętego, który w Kościołach partykularnych zakończy się w niedzielę 28 grudnia 2025 r., należy zatroszczyć się o to, aby Lud Boży mógł przyjąć z pełnym udziałem zarówno głoszenie nadziei łaski Bożej, jak i znaki potwierdzające jej skuteczność.

Jubileusz Zwyczajny zakończy się zamknięciem Drzwi Świętych Papieskiej Bazyliki Świętego Piotra w Watykanie, 6 stycznia 2026 r., w uroczystość Objawienia Pańskiego. Oby światło chrześcijańskiej nadziei dotarło do każdego człowieka, jako orędzie Bożej miłości skierowane do wszystkich! Niech Kościół będzie wiernym świadkiem tego orędzia na całym świecie!

Znaki nadziei

7. Oprócz czerpania nadziei z łaski Bożej, jesteśmy wezwani do odkrywania jej także w znakach czasu, które daje nam Pan. Jak stwierdza Sobór Watykański II, „Kościół zawsze jest zobowiązany do badania znaków czasu i ich interpretowania w świetle Ewangelii, tak aby w sposób dostosowany do każdego pokolenia mógł odpowiedzieć na odwieczne pytania ludzi o sens życia doczesnego i przyszłego oraz o ich wzajemną relację”⁴. Konieczne jest zatem zwrócenie uwagi na wiele dobra obecnego w świecie, aby nie ulec pokusie przekonania o byciu pokonanym przez zło i przemoc. Jednak znaki czasu, które zawierają tęsknotę ludzkiego serca, potrzebującego zbawczej obecności Boga, domagają się, by zostały przekształcone w znaki nadziei.

8. Niech pierwszy znak nadziei przełoży się na pokój dla świata, który po raz kolejny pogrąża się w tragedii wojny. Ludzkość niepomna na dramaty przeszłości, poddawana jest nowej i trudnej próbie, w której wiele ludów jest uciskanych przez brutalność przemocy. Czego jeszcze brakuje tym narodom, czego by jeszcze nie doznały? Jak to możliwe, że ich rozpaczliwe wołanie o pomoc nie pobudza przywódców narodów do zakończenia zbyt wielu regionalnych konfliktów, mimo świadomości konsekwencji, które mogą z nich wyniknąć na poziomie globalnym? Czy to zbyt wiele, by marzyć, aby broń umilkła i przestała przynosić zniszczenie i śmierć? Jubileusz przypomina nam, że ci, którzy stają się „wprowadzającymi pokój”, mogą być „nazwani dziećmi Bożymi” (Mt 5,9). Potrzeba pokoju stanowi wyzwanie dla wszystkich i wymaga realizacji konkretnych projektów. Niech nie zabraknie zaangażowania dyplomacji w odważne i twórcze budowanie przestrzeni negocjacji, zmierzających do trwałego pokoju.

9. Spoglądanie w przyszłość z nadzieją oznacza również posiadanie wizji życia, pełnej entuzjazmu, którą trzeba przekazywać. Niestety, musimy ze smutkiem zauważyć, że w wielu sytuacjach, takiej perspektywy brakuje. Pierwszą konsekwencją jest utrata pragnienia przekazywania życia. Ze względu na szalone tempo życia, obawy o przyszłość, brak gwarancji zatrudnienia i odpowiedniej ochrony socjalnej oraz modele społeczne, w których program dyktuje pogoń za zyskiem, a nie pielęgnowanie relacji, w wielu krajach jesteśmy świadkami niepokojącego spadku wskaźnika urodzeń. Z drugiej strony, w innych kontekstach,

„obwinianie wzrostu demograficznego, a nie skrajnego i selektywnego konsumpcjonizmu, jest sposobem na uniknięcie stawienia czoła problemom”⁵.

Otwartość na życie z odpowiedzialnym macierzyństwem i ojcostwem, jest projektem, który Stwórca wpisał w serca i ciała mężczyzn i kobiet, jest misją, którą Pan powierza małżonkom oraz ich miłości. Jest sprawą pilną, aby oprócz pracy legislacyjnej państw, nie zabrakło niepodważalnego wsparcia wspólnot wierzących i całej wspólnoty obywatelskiej we wszystkich jej elementach, ponieważ pragnienie młodych ludzi rodzenia nowych synów i córek, jako owoc płodności ich miłości, daje przyszłość każdemu społeczeństwu i jest kwestią nadziei: zależy od nadziei i rodzi nadzieję.

Wspólnota chrześcijańska nie może zatem ustępować nikomu miejsca we wspieraniu potrzeby społecznego przymierza na rzecz nadziei, które byłoby inkluzywne, a nie ideologiczne, i niech działa na rzecz przyszłości naznaczonej uśmiechem wielu chłopców i dziewczynek, którzy przychodzą, by wypełnić nazbyt wiele pustych kołysek w wielu częściach świata. Ale wszyscy, w rzeczywistości, potrzebują odzyskać radość życia, ponieważ istota ludzka, stworzona na obraz i podobieństwo Boga (por. Rdz 1,26), nie może zadowolić się przetrwaniem lub vegetacją, dostosowaniem się do terażniejszości, pozwalając zadowolić się jedynie rzeczywistością materialną. To zamyka w indywidualizmie i niszczy nadzieję, rodząc smutek, który zagnieżdża się w sercu, czyniąc ludzi zgorzkniałymi i niecierpliwymi.

10. W Roku Jubileuszowym będziemy wezwani do bycia namacalnymi znakami nadziei dla wielu braci i siostr żyjących w trudnych warunkach. Myślę o więźniach, którzy pozbawieni wolności doświadczają każdego dnia, oprócz surowości osadzenia, pustki emocjonalnej, nałożonych ograniczeń i, w wielu przypadkach, braku szacunku. Proponuję rządowi, aby w Roku Jubileuszowym podjęły inicjatywy przywracające nadzieję; formy amnestii lub umorzenia wyroków, które mają pomóc ludziom odzyskać wiarę w siebie i w społeczeństwo; procesy reintegracji osadzonych ze wspólnotą, którym odpowiadałyby konkretne zobowiązania więźniów do przestrzegania prawa.

Jest to starożytne wezwanie, które pochodzi ze Słowa Bożego i zachowuje całą swoją wartość mądrościową w przywoływaniu aktów

łaski i wyzwolenia, pozwalające zacząć od nowa: „Będziecie święcić pięćdziesiąty rok, obwieścicie wyzwolenie w kraju dla wszystkich jego mieszkańców” (Kpł 25,10). To, co zostało ustanowione przez Prawo Mojżeszowe, zostało podjęte przez proroka Izajasza: „Posłał mnie Pan, abym głosił dobrą nowinę ubogim, bym opatrywał rany serc złamanych, żebym zapowiadał wyzwolenie jeńcom i więźniom swobodę; abym obwieszczał rok łaski Pańskiej” (Iz 61,1-2). Są to słowa, które Jezus uczynił własnymi na początku swojej służby, ogłaszając w sobie wypełnienie „roku łaski Pańskiej” (por. Łk 4,18-19). Niech w każdym zakątku ziemi, wierzący, zwłaszcza Pasterze, będą wyrazicielami tych prośb, tworząc jeden głos, który odważnie domaga się godnych warunków dla uwięzionych, poszanowania praw człowieka, a przede wszystkim zniesienia kary śmierci, środka nieprzystającego do wiary chrześcijańskiej i niszczącego wszelką nadzieję na przebaczenie i odnowę⁶. Aby ofiarować więźniom konkretny znak bliskości, sam pragnę otworzyć Drzwi Święte w więzieniu, aby były one dla nich symbolem zachęcającym do patrzenia w przyszłość z nadzieją i z odnowionym życiowym zaangażowaniem.

11. Niech znaki nadziei będą oferowane chorym, znajdującym się w domu, czy w szpitalu. Niech ich cierpienie znajdzie ulgę w bliskości osób, które ich odwiedzają i w czułości, jaką otrzymują. Dzieła miłosierdzia są również dziełami nadziei, które budzą w sercach uczucia wdzięczności. A wdzięczność niech dotrze do wszystkich pracowników służby zdrowia, którzy w nierzadko trudnych warunkach pełnią swoją misję, troskliwie opiekując się chorymi i słabymi.

Niech nie zabraknie inkluzywnej troski o tych, którzy znajdują się w szczególnie trudnych warunkach życia, doświadczają swej słabości, zwłaszcza jeśli cierpią z powodu chorób lub niepełnosprawności, które znacznie ograniczają osobistą autonomię. Troska o nich jest hymnem na cześć ludzkiej godności, pieśnią nadziei, która domaga się zgodnego chóru całego społeczeństwa.

12. Znaki nadziei są również potrzebne tym, którzy sami w sobie ją reprezentują: młodym. Niestety często widzą oni, jak rozpadają się ich marzenia. Nie możemy ich zawieść: na ich entuzjazmie opiera się przyszłość. Miło widzieć, jak wyzwalają z siebie energię, na przykład gdy zakasują rękawy i dobrowolnie angażują się w sytuacjach katastrof

i trudności społecznych. Ale smutno widzieć młodych ludzi pozbawionych nadziei. Z drugiej strony, gdy przyszłość jest niepewna i niedostępna dla marzeń, gdy studia nie oferują dobrego startu, a brak pracy lub zatrudnienia wystarczająco stabilnego, grozi zniwelowaniem pragnień, dochodzi wtedy do nieuniknionego zagrożenia przeżywania terażniejszości w melancholii i nudzie. Iluzja narkotyków, ryzyko wykroczeń i pogoń za tym, co krótkotrwałe, powodują w nich większy zamęt niż w innych, i ukrywają piękno i sens życia, powodując, iż wpadają w mroczne otchłanie, i popychają ich do czynów autodestrukcyjnych. Dlatego niech Jubileusz będzie dla Kościoła okazją do impulsu wobec nich: z odnowioną pasją zatroszczmy się o chłopców i dziewczęta, o studentów, narzeczonych, o młode pokolenia! Bliskość wobec młodych, którzy są radością oraz nadzieją Kościoła i świata!

13. Nie może zabraknąć znaków nadziei dla migrantów, którzy opuszczają swoją ziemię w poszukiwaniu lepszego życia dla siebie i swoich rodzin. Niech ich oczekiwania nie będą niweczone przez uprzedzenia i zamknięcia. Przyjęciu, które otwiera szeroko ramiona dla każdego, zgodnie z jego godnością, powinna towarzyszyć odpowiedzialność, aby nikomu nie odmawiano prawa do godnego życia. Niech liczni wygnańcy, uchodźcy i uciekinierzy, których spory międzynarodowe zmuszają do ucieczki, by uniknąć wojny, przemocy i dyskryminacji, mają zapewnione bezpieczeństwo oraz dostęp do pracy i edukacji, będących niezbędnymi narzędziami do ich integracji w nowym kontekście społecznym.

Niech wspólnota chrześcijańska będzie zawsze gotowa bronić praw najsłabszych. Niech z wielkodusznością otwiera szeroko drzwi gościnności, aby nikomu nigdy nie zabrakło nadziei na lepszą przyszłość. Niech rozbrzmiewa w naszych sercach słowo Pana, który w wielkiej przypowieści o sędzie ostatecznym powiedział: „Byłem przybyszem, a przyjęliście Mnie”, ponieważ „wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt 25,35.40).

14. Na znaki nadziei zasługują osoby starsze, które często doświadczają samotności i poczucia opuszczenia. Docenianie skarbu, jakim są, ich doświadczenia życiowego, mądrości, którą niosą i wkładu, jaki mogą wnieść, jest zobowiązaniem dla wspólnoty chrześcijańskiej

i społeczeństwa obywatelskiego, wezwanych do współpracy na rzecz przymierza między pokoleniami.

Szczególną myśl kieruję do dziadków i babć, którzy przekazują wiarę i mądrość życiową młodszym pokoleniom. Niech będą wspierani wdzięcznością dzieci oraz miłością wnuków, które znajdują w nich zakorzenienie, zrozumienie i otuchę.

15. Z całego serca błagam o nadzieję dla miliardów ubogich, którym często brakuje tego, co konieczne do życia. W obliczu coraz to nowych fal zubożenia istnieje ryzyko przyzwyczajania się i rezygnacji. Nie możemy jednak odwracać wzroku od sytuacji tak bardzo dramatycznych, które występują obecnie wszędzie, a nie tylko w niektórych regionach świata. Każdego dnia spotykamy ludzi ubogich lub zubożałych, a niekiedy mogą to być nasi sąsiedzi. Często nie mają domu ani odpowiedniego pożywienia na co dzień. Doznają wykluczenia i obojętności wielu osób. To skandal, że w świecie obdarzonym ogromnymi zasobami, z których większość idzie na zbrojenia, ubodzy są „większością [...]”, to miliardy ludzi. Wspomina się dziś o nich w międzynarodowych debatach politycznych i gospodarczych, ale najczęściej wydaje się, że ich problemy są poruszane jako dodatek, jako kwestia, którą się dodaje niemal z obowiązku lub w sposób marginalny, o ile nie są one postrzegane jako zwykły «negatywny efekt uboczny». W rzeczywistości, kiedy dochodzi do konkretnych działań, często pozostają na ostatnim miejscu⁷. Nie zapominajmy: ubodzy są niemal zawsze ofiarami, a nie winnymi.

Apele o nadzieję

16. Podejmując starożytne słowa proroków, Jubileusz przypomina, że dobra ziemi nie są przeznaczone dla nielicznych uprzywilejowanych, lecz dla wszystkich. Trzeba, aby ci, którzy posiadają bogactwo, byli hojni, dostrzegając oblicze swoich braci i sióstr w potrzebie. Myślę w szczególności o tych, którym brakuje wody i żywności: głód jest skandaliczną plagą w ciele naszego człowieczeństwa i zachęca wszystkich do wstrząśnienia sumieniami. Ponawiam mój apel, aby „z pieniędzy, wykorzystywanych na broń i inne wydatki wojskowe, stworzyć Światowy Fundusz na rzecz ostatecznego wyeliminowania głodu i rozwoju krajów najuboższych, aby ich mieszkańcy nie uciekali się do

przemocy lub rozwiązań podstępnych i nie byli zmuszani do opuszczania swoich krajów w poszukiwaniu bardziej godnego życia”⁸.

W związku z Rokiem Jubileuszowym chciałbym skierować jeszcze jedną serdeczną zachętę: jest ona zaadresowana do najbogatszych narodów, aby uznały powagę tak wielu podjętych decyzji i zgodziły się umorzyć długi krajów, które nigdy nie będą mogły ich spłacić. Jest to nie tylko kwestia wielkoduszności, ale przede wszystkim sprawiedliwości, zaostrzonej dziś przez nową formę niesprawiedliwości, której staliśmy się świadomi: „Istnieje bowiem prawdziwy «dług ekologiczny», w szczególności między Północą a Południem, związany z mającym konsekwencje w dziedzinie ekologii brakiem równowagi handlowej oraz z nieproporcjonalnym wykorzystywaniem zasobów naturalnych, jakiego niektóre kraje dopuszczały się w przeszłości”⁹. Jak naucza Pismo Święte, ziemia należy do Boga, a my wszyscy mieszkamy na niej jako „przybysze i osadnicy” (Kpł 25,23). Jeśli naprawdę chcemy przygotować drogę pokoju na świecie, zaangażujmy się w usuwanie odległych przyczyn niesprawiedliwości, regulowanie niesprawiedliwych i niewypłacalnych długów oraz w zaspokajanie głodu.

17. Podczas nadchodzącego Jubileuszu przypadnie bardzo ważna rocznica dla wszystkich chrześcijan. Upłynie bowiem 1700 lat od obchodów pierwszego wielkiego soboru powszechnego, Soboru Nicejskiego. Warto pamiętać, że od czasów apostoelskich pasterze wielokrotnie zbierali się na zgromadzeniach w celu rozpatrzenia kwestii doktrynalnych i dyscyplinarnych. W pierwszych wiekach wiary, synody mnożyły się zarówno na chrześcijańskim Wschodzie, jak i na Zachodzie, pokazując, jak ważne było zachowanie jedności Ludu Bożego i wierne głoszenie Ewangelii. Rok Jubileuszowy może być ważną okazją do ukonkretnienia tej formy synodalnej, którą wspólnota chrześcijańska postrzega dziś jako coraz bardziej konieczny wyraz, aby lepiej odpowiedzieć na pilną potrzebę ewangelizacji: wszyscy ochrzczeni, każdy z własnym charyzmatem i posługą, współodpowiedzialni, aby wielorakie znaki nadziei świadczyły o obecności Boga w świecie.

Sobór Nicejski miał za zadanie zachowanie jedności, poważnie zagrożonej przez zaprzeczenie pełnej boskości Jezusa Chrystusa i Jego współistotności z Ojcem. Uczestniczyło w nim około trzystu biskupów, którzy zebrali się w pałacu cesarskim zwołanym przez cesarza

Konstantyna, w dniu 20 maja 325 r. Po różnych debatach, wszyscy oni, dzięki łasce Ducha Świętego, uznali Symbol Wiary, który do dziś wyznajemy w niedzielnej celebracji eucharystycznej. Ojcowie Soboru chcieli rozpocząć ten Symbol od użycia po raz pierwszy wyrażenia „Wierzymy”¹⁰, aby zaświadczyć, że w tym „My” wszystkie Kościoły były w jedności, a wszyscy chrześcijanie wyznawali tę samą wiarę.

Sobór Nicejski jest kamieniem milowym w dziejach Kościoła. Jego rocznica zachęca chrześcijan do zjednoczenia się w uwielbieniu i dziękczynieniu Trójcy Świętej, a w szczególności Jezusowi Chrystusowi, Synowi Bożemu, „z substancji Ojca”¹¹, który objawił nam tę tajemnicę miłości. Ale Nicea stanowi również zaproszenie dla wszystkich Kościołów i Wspólnot kościelnych, aby podążały drogą ku widzialnej jedności, niestrudzenie poszukując odpowiednich form, które w pełni odpowiadałyby modlitwie Jezusa: „Aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojcze, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, by świat uwierzył, że Ty Mnie posłałeś” (J 17,21).

Sobór Nicejski zajmował się również datowaniem Wielkanocy. W tym względzie, jeszcze do dziś istnieją różne stanowiska, które uniemożliwiają świętowanie wydarzenia założycielskiego wiary tego samego dnia. Dzięki opatrnościowym okolicznościom nastąpi to dokładnie w 2025 r. Niech będzie to wezwaniem dla wszystkich chrześcijan Wschodu i Zachodu do podjęcia zdecydowanego kroku w kierunku jedności wokół wspólnej daty Wielkanocy. Należy pamiętać, że wiele osób nie jest już świadomych diatryb z przeszłości i nie rozumie, jak mogą istnieć podziały w tym względzie. Wielu, o czym warto pamiętać, nie jest już świadomych tyrad z przeszłości i nie rozumie, jak w tym względzie mogą istnieć podziały.

Zakotwiczeni w nadziei

18. Nadzieja, wraz z wiarą i miłością, tworzy tryptyk „cnót teologalnych”, które wyrażają istotę życia chrześcijańskiego (por. 1 Kor 13,13; 1 Tes 1,3). W ich nierozzerwalnym dynamizmie, nadzieja jest tą, która niejako nadaje orientację, wskazuje kierunek i cel chrześcijańskiej egzystencji. Dlatego Paweł Apostoł zachęca nas: „Weselcie się nadzieją. W ucisku bądźcie cierpliwi, w modlitwie – wytrwali!” (Rz 12,12). Tak, musimy „być bogaci w nadzieję” (por. Rz 15,13), aby w sposób

wiarygodny i pociągający dawać świadectwo wiary i miłości, które nosimy w naszych sercach; aby wiara była radosna, miłość entuzjastyczna; aby każdy był w stanie podarować choćby tylko uśmiech, gest przyjaźni, braterskie spojrzenie, szczerze wysłuchanie, bezinteresowną posługę, wiedząc, że w Duchu Jezusa może to stać się owocnym ziarnem nadziei dla tych, którzy je przyjmują. Ale jaki jest fundament naszej nadziei? Aby to zrozumieć, dobrze zastanowić się nad motywami naszej nadziei (por. 1 P 3,15).

19. „Wierzę w żywot wieczny”¹². W ten sposób wyznajemy naszą wiarę, a chrześcijańska nadzieja znajduje w tych słowach fundamentalną podstawę. Jest ona bowiem „cnotą teologalną, dzięki której pragniemy jako naszego szczęścia [...] życia wiecznego”¹³. Powszechny Sobór Watykański II stwierdza: „Jeżeli brakuje Bożego fundamentu i nadziei życia wiecznego, godność człowieka, jak to się często dzisiaj stwierdza, doznaje bardzo poważnego uszczerbku, a tajemnice życia i śmierci, winy i cierpienia pozostają bez rozwiązania, tak że ludzie nierzadko popadają w zwątpienie”¹⁴. My natomiast, na mocy nadziei, w której zostaliśmy zbawieni, patrząc na upływający czas, mamy pewność, że dzieje ludzkości i każdego z nas nie biegną w kierunku ślepego zaułku czy ciemnej otchłani, ale są ukierunkowane na spotkanie z Panem chwałą. Żyjmy zatem w oczekiwaniu na Jego powrót i w nadziei życia wiecznego w Nim: to w tym duchu czynimy naszym poruszające wezwanie pierwszych chrześcijan, którym kończy się Pismo Święte: „Przyjdź, Panie Jezu!” (Ap 22,20).

20. Jezus, który umarł i zmartwychwstał, jest centrum naszej wiary. Św. Paweł, wyrażając tę treść w kilku słowach, używając tylko czterech czasowników przekazuje nam „rdzeń” naszej nadziei: „Przekazałem wam na początku to, co przejąłem: że Chrystus umarł – zgodnie z Pismem – za nasze grzechy, że został pogrzebany, że zmartwychwstał trzeciego dnia, zgodnie z Pismem; i że ukazał się Kefasowi, a potem Dwunastu” (1 Kor 15,3-5). Chrystus umarł, został pogrzebany, zmartwychwstał, ukazał się. Dla nas przeszedł przez dramat śmierci. Miłość Ojca wskrzesiła Go w mocy Ducha, czyniąc z Jego człowieczeństwa pierwociny wieczności dla naszego zbawienia. Chrześcijańska nadzieja polega właśnie na tym: w obliczu śmierci, gdzie wszystko wydaje się kończyć, otrzymujemy pewność, że dzięki Chrystusowi, dzięki Jego

łascie przekazanej nam w chrzcie, „życie [...] zmienia się, ale się nie kończy”¹⁵ na zawsze. W chrzcie bowiem, pogrzebani razem z Chrystusem, otrzymujemy w Nim zmartwychwstałym dar nowego życia, które burzy mur śmierci, czyniąc z niej przejście do wieczności.

I o ile w obliczu śmierci, bolesnej rozłąki, która zmusza nas do opuszczenia najdroższych nam osób, nie jest dozwolona jakakolwiek retoryka, to Jubileusz da nam możliwość odkrycia na nowo, z ogromną wdzięcznością, daru tego nowego życia otrzymanego w chrzcie, które jest w stanie przekształcić ten dramat. Ważne, aby w kontekście Jubileuszu zastanowić się, jak rozumiano tę tajemnicę od pierwszych wieków wiary. Na przykład, przez długi czas chrześcijanie budowali chrzcielnicę w kształcie ośmiokąta, i także dzisiaj możemy podziwiać wiele starożytnych baptysteriów, które zachowały ten kształt, jak w Rzymie u Świętego Jana na Lateranie. Wskazuje on, że w chrzcielnicy inaugurowany jest ósmy dzień, to znaczy dzień zmartwychwstania, dzień, który wykracza poza zwykły rytm, naznaczony upływem każdego tygodnia, otwierając w ten sposób cykl czasu na wymiar wieczności, na życie, które trwa wiecznie: jest to cel, do którego dążymy w naszej ziemskiej pielgrzymce (por. Rz 6,22).

Najbardziej przekonujące świadectwo tej nadziei dają nam męczennicy, którzy niezachwiani w wierze w zmartwychwstałego Chrystusa, byli w stanie wyrzec się życia tu na ziemi, aby nie zdradzić swego Pana. Są oni obecni we wszystkich wiekach i są liczni, być może bardziej niż kiedykolwiek, w naszych czasach, jako wyznawcy życia, które nie zna końca. Musimy strzec ich świadectwa, aby nasza nadzieja była owocna.

Ci męczennicy, należący do różnych tradycji chrześcijańskich, są także ziarnami jedności, ponieważ wyrażają ekumenizm krwi. Dlatego moim gorącym życzeniem jest, aby podczas Jubileuszu nie zabrakło celebracji ekumenicznej, która umożliwi ukazanie bogactwa świadectwa tych męczenników.

21. Co zatem stanie się z nami po śmierci? Z Jezusem za tym progiem jest życie wieczne, które polega na pełnej komunii z Bogiem, na kontemplacji i uczestnictwie w Jego nieskończonej miłości. To, czym teraz żyjemy w nadziei, zobaczymy w rzeczywistości. Św. Augustyn pisał na ten temat: „Kiedy do Ciebie przywrę całą moją istotą, skończy się dla mnie wszelki ból i wszelki trud. Wtedy moje życie będzie naprawdę

żywe, całe napełnione Tobą”¹⁶. Co zatem będzie charakteryzować taką pełnię komunii? Bycie szczęśliwym. Szczęście jest powołaniem istoty ludzkiej, celem, który dotyczy każdego.

Ale czym jest szczęście? Jakiego szczęścia oczekujemy i pragniemy? Nie przelotnej radości, ulotnej satysfakcji, która raz osiągnięta, domaga się coraz więcej, w spirali chciwości, w której ludzka dusza nigdy nie jest nasycona, lecz coraz bardziej pusta. Potrzebujemy szczęścia, które jest definitywnie spełnione w tym, co nas spełnia, to znaczy w miłości, abyśmy mogli powiedzieć, już teraz: Jestem kochany, a zatem istnieję; i będę istniał na zawsze w Miłości, która nie zawodzi i od której nic i nikt nigdy nie będzie w stanie mnie oddzielić. Przypomnijmy raz jeszcze słowa Apostoła: „Jestem pewien, że ani śmierć, ani życie, ani aniołowie, ani Zwierzchności, ani rzeczy teraźniejsze, ani przyszłe, ani Moce, ani co wysokie, ani co głębokie, ani jakiegokolwiek inne stworzenie nie zdoła nas odłączyć od miłości Boga, która jest w Chrystusie Jezusie, Panu naszym” (Rz 8,38-39).

22. Inną rzeczywistością związaną z życiem wiecznym jest sąd Boży, zarówno na końcu naszego życia, jak i na końcu czasów. Sztuka często próbowała to przedstawić – pomyślmy o arcydziele Michała Anioła w Kaplicy Sykstyńskiej – przyjmując teologiczną koncepcję czasu i przekazując widzowi poczucie lęku. Jeśli słuszne jest przygotowanie się z wielką świadomością i powagą na moment, który podsumowuje życie, to jednocześnie musimy zawsze czynić to w wymiarze nadziei, cnoty teologalnej, która podtrzymuje życie i pozwala nam nie popaść w lęk. Sąd Boga, który jest miłością (por. 1 J 4,8.16), nie może nie opierać się na miłości, zwłaszcza na tym, czy praktykowaliśmy ją wobec najbardziej potrzebujących, w których Chrystus, sam Sędzia, jest obecny (por. Mt 25,31-46). Idzie zatem o osąd inny niż osąd ludzi i ziemskich sądów; należy go rozumieć jako relację prawdy z Bogiem-miłością i z samym sobą w niezgłębionej tajemnicy Bożego miłosierdzia. Pismo Święte stwierdza w tym względzie: „Nauczyłeś lud swój [...], że sprawiedliwy powinien być dobrym dla ludzi. I właśnie synom swym wielką nadzieję, że po występkach dajesz nawrócenie. [...] byśmy oczekiwali miłosierdzia, gdy na nas sąd przyjdzie” (Mdr 12,19.22). Jak napisał Benedykt XVI, „W chwili Sądu Ostatecznego doświadczamy i przyjmujemy, że Jego miłość przewyższa całe zło

świata i zło w nas. Ból miłości staje się naszym zbawieniem i naszą radością¹⁷.

Sąd dotyczy więc zbawienia, w które ufamy i które Jezus dla nas wyjednał przez swoją śmierć i zmartwychwstanie. Jego celem jest zatem otwarcie nas na ostateczne spotkanie z Nim. A ponieważ w tym kontekście nie można myśleć, że wyrządzone zło pozostałoby ukryte, musi ono zostać oczyszczone, aby umożliwić nam ostateczne przejście do Bożej miłości. Rozumiemy zatem potrzebę modlitwy za tych, którzy zakończyli swoją ziemską wędrówkę, solidarności w modlitewnym wstawiennictwie, które znajduje swoją skuteczność w komunii świętych, we wspólnej więzi, która jednoczy nas w Chrystusie, pierwotnym wobec każdego stworzenia. Tak więc odpust jubileuszowy, na mocy modlitwy, jest przeznaczony w szczególny sposób dla tych, którzy odeszli przed nami, aby mogli otrzymać pełnię miłosierdzia.

23. Odpust, istotnie, pozwala nam odkryć, jak nieograniczone jest miłosierdzie Boga. To nie przypadek, że w starożytności termin „miłosierdzie” był używany zamiennie z terminem „odpust”, właśnie dlatego, że ma wyrażać pełnię Bożego przebaczenia, które nie zna granic.

Sakrament pokuty upewnia nas, że Bóg gładzi nasze grzechy. Słowa Psalmu powracają ze swoim ładunkiem pocieszenia: „On odpuszcza wszystkie twoje winy, On leczy wszystkie twe niemoce. On życie twoje wybawia od zguby, On wieńczy Cię łaską i zmiłowaniem. [...] Miłosierny Pan i łagodny, nieskory do gniewu i bogaty w łaskę. [...] Nie postępuje z nami według naszych grzechów, ani według win naszych nam nie odplaca. Bo jak wysoko niebo wznosi się nad ziemią, tak trwała jest Jego łaska dla tych, co się Go boją. Jak jest odległy schód od zachodu, tak daleko odsuwa od nas nasze występki” (Ps 103,3-4.8.10-12). Sakramentalne pojednanie jest nie tylko piękną sposobnością duchową, ale stanowi decydujący, istotny i niezbędny krok na drodze wiary każdego człowieka. Tam pozwalamy Panu zniszczyć nasze grzechy, uleczyć nasze serca, podnieść nas i objąć, abyśmy poznali Jego czułe i współczujące oblicze. Nie ma bowiem lepszego sposobu na poznanie Boga niż pozwolenie Mu, by nas pojednał ze sobą (por. 2 Kor 5,20), rozkoszując się Jego przebaczeniem. Nie rezygnujemy zatem ze spowiedzi, ale odkrywmy na nowo piękno sakramentu uzdrowienia i radości, piękno przebaczenia grzechów!

Jednakże, jak wiemy z osobistego doświadczenia, grzech „pozostawia ślad”, pociąga za sobą konsekwencje: nie tylko zewnętrzne, jeśli chodzi o następstwa popełnionego zła, ale także wewnętrzne, ponieważ „każdy grzech, nawet powszedni, powoduje ponadto nieuporządkowane przywiązanie do stworzeń, które wymaga oczyszczenia, albo na ziemi, albo po śmierci, w stanie nazywanym czyśćcem”¹⁸. Tak więc w naszym słabym i skłonny do zła człowieczeństwie trwają „pozostałe skutki grzechu”. Są one usuwane przez odpust, zawsze dzięki łasce Chrystusa, który, jak pisał św. Paweł VI, jest „naszym «odpustem»”¹⁹. Penitencjaria Apostolska wyda przepisy umożliwiające uzyskanie i skuteczne praktykowanie jubileuszowego odpustu.

Takie doświadczenie, pełne przebaczenia, pozwala otworzyć serce i umysł na przebaczenie. Przebaczenie nie zmienia przeszłości, nie może zmienić tego, co już się wydarzyło; a mimo to przebaczenie może umożliwić przemianę przyszłości i życie w odmienny sposób, bez urazy, rozgoryczenia i zemsty. Przyszłość oświecona przebaczeniem pozwala na odczytanie przeszłości innymi, bardziej pogodnymi oczami, choć wciąż wyżłobionymi łzami.

Podczas ostatniego Nadzwyczajnego Jubileuszu ustanowiłem Misjonarzy Miłosierdzia, którzy nadal wypełniają ważną misję. Niech pełnią swoją posługę także podczas nadchodzącego Jubileuszu, przywracając nadzieję i przebacząc za każdym razem, gdy grzesznik zwraca się do nich z otwartym sercem i skruszoną duszą. Niech nadal będą narzędziami pojednania i pomagają patrzeć w przyszłość z nadzieją serca, która pochodzi z miłosierdzia Ojca. Mam nadzieję, że biskupi będą mogli skorzystać z ich cennej posługi, zwłaszcza wysyłając ich do miejsc, w których nadzieja jest poddawana ciężkiej próbie, takich jak więzienia, szpitale i miejsca, w których deprecjacja jest godnością osoby, w najtrudniejszych sytuacjach i w kontekstach największej degradacji, aby nikt nie był pozbawiony możliwości otrzymania przebaczenia i pocieszenia Boga.

24. Nadzieja znajduje swoje najwznioślejsze świadectwo w Matce Bożej. W Niej widzimy, że nadzieja nie jest łatwowiernym optymizmem, lecz darem łaski w realizmie życia. Jak każda mama, za każdym razem, gdy patrzyła na swego Syna, myślała o Jego przyszłości i z pewnością w Jej sercu pozostały wyryte te słowa, które Symeon skierował

do Niej w świątyni: „Oto Ten przeznaczony jest na upadek i na powstanie wielu w Izraelu, i na znak, któremu sprzeciwić się będą. A Twoją duszę miecz przeniknie” (Łk 2,34-35). A u stóp krzyża, gdy widziała, jak niewinny Jezus cierpi i umiera, chociaż odczuwała potworny ból, powtórzyła swoje „tak”, nie tracąc nadziei i ufności w Panu. W ten sposób współpracowała dla nas w wypełnianiu tego, co powiedział Jej Syn, zapowiadając, że będzie musiał „wiele cierpieć, że będzie odrzucony przez starszych, arcykapłanów i uczonych w Piśmie; że będzie zabity, ale po trzech dniach zmartwychwstać” (Mk 8,31). A w udręce tego bólu, ofiarowanego z miłości, stała się naszą Matką, Matką nadziei. To nie przypadek, że pobożność ludowa stale przyzywa Najświętszą Dziewicę jako Stella Maris [tj. Gwiazdę Morza], tytuł wyrażający pewną nadzieję, że w burzliwych wydarzeniach życia Matka Boża przychodzi nam na pomoc, wspiera nas i zaprasza do ufności i do zachowania nadziei.

W tym kontekście chciałbym przypomnieć, że Sanktuarium Matki Bożej z Gwadelupy, w Mieście Meksyku, przygotowuje się do obchodów 500. rocznicy pierwszego objawienia Dziewicy w 2031 r. Za pośrednictwem młodego Juana Diego, Matka Boża zaniósł rewolucyjne przesłanie nadziei, które do dziś powtarza wszystkim pielgrzymom i wiernym: „Czyż oto nie ma tu mnie, twojej Matki?”²⁰. Podobne przesłanie jest odcisnięte w sercach wielu sanktuariów maryjnych na całym świecie, będących celem licznych pielgrzymów, którzy powierzają Matce Bożej swoje troski, cierpienia i oczekiwania. Niech w tym Roku Jubileuszowym sanktuaria będą świętymi miejscami gościnności i uprzywilejowanymi przestrzeniami budzenia nadziei. Zachęcam pielgrzymów przybywających do Rzymu, do zatrzymania się na modlitwie w sanktuariach maryjnych Wiecznego Miasta, aby oddać cześć Dziewicy Maryi i przyzywać Jej opieki. Jestem przekonany, że wszyscy, zwłaszcza cierpiący i udręczeni, będą mogli doświadczyć bliskości najbliższej z mam, która nigdy nie opuszcza swoich dzieci, która dla świętego Ludu Bożego jest „znakiem niezachwianej nadziei i pociechy”²¹.

25. Podążając w kierunku Jubileuszu, powróćmy do Pisma Świętego i usłyszymy te słowa skierowane do nas: „My, którzyśmy się uciekli do uchwycenia zaofiarowanej nadziei, trzymajmy się jej jak bezpiecznej i silnej dla duszy kotwicy, która przenika poza zasłonę, gdzie Jezus

poprzednik wszedł za nas” (Hbr 6,18-20). Jest to mocne wezwanie, aby nigdy nie tracić nadziei, którą otrzymaliśmy, aby trzymać się jej, znajdując schronienie w Bogu. Obraz kotwicy jest sugestywny, aby zrozumieć stabilność i bezpieczeństwo, jakie mamy pośród wzburzonych wód życia, jeśli polegamy na Panu Jezusie. Burze nigdy nie mogą zwyciężyć, ponieważ jesteśmy zakotwiczeni w nadziei łaski, która jest w stanie uczynić nas żyjącymi w Chrystusie, przewyciężając grzech, lęk i śmierć. Ta nadzieja, znacznie większa niż satysfakcje każdego dnia i poprawa warunków życia, przenosi nas ponad próby i zachęca, byśmy szli, nie tracąc z oczu wielkości celu, do którego jesteśmy powołani – nieba.

Zbliżający się Jubileusz będzie zatem Rokiem Świętym, charakteryzującym się nadzieją, która nie gaśnie, nadzieją w Bogu. Oby pomógł nam odkryć na nowo niezbędną ufność, zarówno w Kościele, jak i w społeczeństwie, w relacjach międzyludzkich, w stosunkach międzynarodowych, w promowaniu godności każdej osoby i w szacunku dla stworzenia. Niech świadectwo wiary będzie w świecie czynem prawdziwej nadziei, głoszeniem nowych niebios i nowej ziemi (por. 2 P 3,13), gdzie możemy mieszkać w sprawiedliwości i zgodzie między narodami, dążąc do wypełnienia obietnicy Pana.

Pozwólm, by od teraz pociągnęła nas nadzieja i pozwólm, by przez nas stała się zaraźliwa dla tych, którzy jej pragną. Niech nasze życie mówi im: „Ufaj Panu, bądź mężny, niech się tve serce umocni, ufaj Panu!” (Ps 27,14). Niech moc nadziei wypełnia naszą terażniejszość, w ufnym oczekiwaniu na powrót Pana Jezusa Chrystusa, któremu niech będzie cześć i chwała teraz i na przyszłe wieki.

Franciszek

W Rzymie, u Świętego Jana na Lateranie, 9 maja 2024 r.,
w uroczystość Wniebowstąpienia Pana naszego Jezusa Chrystusa,
w dwunastym roku mego pontyfikatu.

Przypisy

- ¹ Mowa 198, w: Wybór Mów, tłum. ks. Jan Jaworski, Warszawa 1973, s. 69.
- ² Por. Pieśń słoneczna, 6.10, w: Pisma św. Franciszka z Asyżu. Teksty łacińskie i starowłoskie w polskim przekładzie, Kraków 2009, s. 237.
- ³ Por. Misericordiae Vultus, Bulla ogłaszająca Nadzwyczajny Jubileusz Miłosierdzia, 1-3.
- ⁴ Konst. duszp. Gaudium et spes o Kościele w świecie współczesnym (7 grudnia 1965), 4.
- ⁵ Enc. Laudato si' (24 maja 2015), 50.
- ⁶ Por. Katechizm Kościoła Katolickiego, 2267.
- ⁷ Enc. Laudato si', 49.
- ⁸ Enc. Fratelli tutti (3 października 2020), 262.
- ⁹ Enc. Laudato si', 51.
- ¹⁰ Breviarium Fidei, Poznań 1989, s. 611.
- ¹¹ Tamże.
- ¹² Breviarium Fidei, dz. cyt., s. 608.
- ¹³ Katechizm Kościoła Katolickiego, 1817.
- ¹⁴ Konst. duszpast. Gaudium et spes, 21.
- ¹⁵ Mszał Rzymski, I. Prefacja o zmarłych.
- ¹⁶ Wyznania, X, 28, tłum. Z. Kubiak, Warszawa 1992, s. 312-313.
- ¹⁷ Enc. Spe salvi, 47.
- ¹⁸ Katechizm Kościoła Katolickiego, 1472.
- ¹⁹ List apost. Apostolorum limina (23 maja 1974), II.
- ²⁰ Nican Mopohua, 119.
- ²¹ Sobór Wat. II, Konst. dogmat. Lumen gentium o Kościele, 68.

II. AKTA EPISKOPATU POLSKI

5.

SŁOWO PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI CHARYTATYWNEJ
KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI
NA NIEDZIELĘ MIŁOSIERDZIA 7 KWIETNIA 2024 ROKU

*„[...] KAŻDY MIŁUJĄCY TEGO, KTÓRY DAŁ ŻYCIE,
MIŁUJE RÓWNIEŻ TEGO, KTO ŻYCIE OD NIEGO
OTRZYMAŁ” (1 J 5,1)*

Siostry i Bracia w Chrystusie!

Dzisiaj, w Niedzielę Miłosierdzia Bożego, Caritas, będąca duszpasterską instytucją charytatywną Kościoła katolickiego, obchodzi swoje patronalne święto. W to dzisiejsze święto rozpoczynamy też kolejny Tydzień Miłosierdzia. Najważniejszym celem każdego takiego Tygodnia jest szeroko pojęta promocja i kształtowanie wyobraźni miłosierdzia. W tym roku będzie przyświecać nam hasło: „[...] każdy miłujący Tego, który dał życie, miłuje również tego, kto życie od Niego otrzymał” (1 J 5,1). To hasło stanowią słowa św. Jana Apostoła z dzisiejszej drugiej lekcji. W tych słowach nietrudno rozpoznać przykazanie miłości Boga i bliźniego, ze szczególnym uwzględnieniem daru życia. Bóg przedstawiony jest tu jako źródło i dawca życia, zaś człowiek jako ten, który to życie od Niego otrzymał. Hasło tegorocznego Tygodnia Miłosierdzia łączy się też z przypadającą w tym czasie uroczystością Zwiastowania Pańskiego, która obchodzona jest jako Dzień Świętości Życia.

Życie każdego człowieka jest darem Bożej miłości. O ten dar Bóg w szczególny sposób zatroszczył się, gdy „Syna swego dał, aby każdy kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne” (J 3,16). Dar życia wiecznego, będący owocem zbawczego dzieła wykonanego dla nas,

ukazuje Jezus po swoim zmartwychwstaniu, gdy przychodzi do Wieczernika mimo drzwi zamkniętych, przynosząc radość i pokój. W tym wydarzeniu, o którym opowiada dzisiejsza Ewangelia, w jakiejś mierze odsłania się nasza chwalebna przeszłość, którą jest życie wieczne, życie w obfitości. Za tym właśnie życiem, które przynosi zmartwychwstały Pan, tęskni serce każdego człowieka, bo każde serce pragnie być szczęśliwe. Zmartwychwstanie Chrystusa potwierdza obietnicę naszego przyszłego zmartwychwstania, które wypełni też najgłębsze pragnienie naszego serca.

Bóg, będąc dawcą życia doczesnego i wiecznego, zasługuje na naszą miłość. Ale jednocześnie zaznacza, że pragnie takiej miłości, która wyraża się przez miłość bliźniego: „[...] każdy miłujący Tego, który dał życie, miłuje również tego, kto życie od Niego otrzymał” (1 J 5,1). Innymi słowy, nie można miłować Boga, nie miłując swego bliźniego. A miłujemy Boga i bliźniego wtedy, gdy zachowujemy Boże przykazania, jak zaznacza w swoim liście św. Jan Apostoł (1 J 5,2 n.). A gdy nasz bliźni potrzebuje pomocy i my tę pomoc mu okazujemy, to wtedy miłość staje się miłosierdziem.

W służbie miłosierdzia właśnie podejmowane są wszystkie dzieła Caritas, której celem jest niesienie pomocy tym, którzy jej potrzebują. Ta pomoc, organizowana w sposób charyzmatyczny i systemowy, obejmuje najważniejsze życiowe potrzeby, zarówno w zakresie materialnym, jak i duchowym. Caritas to ogromna instytucja charytatywna Kościoła katolickiego. W wymiarze naszego kraju w jej skład wchodzi: Caritas Polska, diecezjalne Caritas, parafialne zespoły Caritas oraz szkolne i akademickie koła Caritas.

Wyzwania, jakie stoją obecnie przed Caritas, to rosnące potrzeby pomocowe w kraju i kryzysy humanitarno-rozwojowe na świecie. Jednym z ważniejszych obszarów jest pomoc Ukrainie, która prowadzona jest nie tylko na miejscu, gdzie zniszczenia wojenne odzierają ludzi z dostępu do podstawowych dóbr materialnych, ale też w Polsce, gdzie nadal udzielana jest pomoc uchodźcom i migrantom w 28 centrach przy Caritas diecezjalnych.

Ponadto Caritas Polska prowadzi systematyczną, i to w znaczącym zakresie, pomoc medyczną dla mieszkańców Jemenu, gdzie od dziesięciu lat trwa wojna domowa. Pomoc humanitarna i rozwojowa prowa-

dzona jest także na Bliskim Wschodzie, szczególnie w Ziemi Świętej, w Syrii, Libanie czy Strefie Gazy. Tam wiodący i flagowy dla Caritas program „Rodzina Rodzinie” pozwala nieść wsparcie finansowe rodzinom wielodzietnym, ubogim, bezpośrednio narażonym na skutki wojny, ale także pomaga wspierać rozwój mikroprzedsiębiorstw, które pozwalają na samodzielne utrzymanie się rodzin. Caritas pomaga też w Ameryce Łacińskiej, w tym szczególnie w Wenezueli i Kolumbii, w kilku krajach Afryki Subsaharyjskiej, Nepalu czy Afganistanie. Łącznie na całym świecie Caritas Polska prowadzi działania pomocowe w ponad 35 krajach.

Podobnych wyzwań nie brakuje również w Polsce. Potrzebujących pomocy jest wielu. Wśród nich są seniorzy, którzy dzięki Caritas i współdziałających z nią różnych instytucji otrzymują wsparcie m.in. w postaci kart „Na codzienne zakupy”. Towarzyszą im też wolontariusze w codziennych trudnościach i różnego rodzaju niedomaganiach związanych z wiekiem. Równie ważną grupą społeczną są dzieci i młodzież. Od lat Caritas organizuje dla nich wakacyjne wyjazdy, a w ramach programu „Tornister Pełen Uśmiechu” otrzymują wyprawki szkolne. Szczególną rolę spełnia tutaj też „Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom”, koordynowane przez parafialne zespoły Caritas. Caritas zajmuje się też wsparciem osób w kryzysie bezdomności, dla których prowadzone są w całej Polsce schroniska, noclegownie, łaźnie czy jadalnie. Natomiast w ramach programu „Uratuję Cię” – Caritas organizuje pomoc dla osób wymagających pilnego leczenia. Trzeba tu jeszcze wspomnieć prowadzone przez Caritas Domy Pomocy Społecznej, hospicja stacjonarne i domowe, Domy Samotnej Matki, świetlice socjoterapeutyczne, różnego rodzaju specjalistyczne poradnie, punkty wydawania żywności i wiele innych dzieł, które służą życiu.

Wszystkie dzieła miłosierdzia prowadzone przez Caritas są możliwe dzięki ogromnej życzliwości i ofiarności ludzi wierzących, których ożywia „jeden duch i jedno serce” (Dz 4,32). Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje niemal stutysięczna społeczność wolontariuszy, którzy całym sercem, z ogromnym zaangażowaniem oddani są niesieniu pomocy potrzebującym. Bogu niech będą dzięki za wszystkich, którzy na co dzień praktykują miłość bliźniego i nie lękają się czynić miłosierdzia nawet wtedy, gdy łączą się to z wielką ofiarą.

Dzisiaj, w patronalne święto Caritas, tradycyjnie w całej Polsce prowadzona jest zbiórka na cele charytatywne. W imieniu obdarowanych dziękuję za ogromną życzliwość, za każdy gest miłosierdzia, który – zgodnie z obietnicą naszego Pana – jest skarbem gromadzonym w niebie (por. Łk 12,33). Ostatni dzień Tygodnia Miłosierdzia (tj. sobota, 13 kwietnia) tradycyjnie nazywany jest „Dniem Dobra”, aby w ten sposób bardziej dostrzec, że dobro jest w nas, że dobra jest więcej, że każdy dzień roku zasługuje na to, aby dzielić się dobrem z naszymi bliźnimi. Jakże ważne są tu słowa papieża Franciszka: „Umacniajmy to, co jest dobre i oddawajmy się służbie dobru” (*Fratelli tutti* nr 77).

Niech perspektywa życia wiecznego, którą otworzył dla nas Zmarłychwstały Pan, inspiruje nas do miłości bliźniego, a także do czynów miłosierdzia, bo ubogich zawsze mamy u siebie (por. J 12,8)!

† Wiesław Szlachetka
Przewodniczący Komisji Charytatywnej
Konferencji Episkopatu Polski

6.

KOMUNIKAT ZE SPOTKANIA RADY KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI DS. SPOŁECZNYCH

W dniu 8 kwietnia, w uroczystość Zwiastowania Pańskiego, na kampusie UKSW przy ul. Dewajtis w Warszawie spotkała się Rada KEP ds. Społecznych. Obecni na spotkaniu członkowie Rady podsumowali społeczny i medialny odbiór Stanowiska Rady dotyczącego wyborów samorządowych (z dnia 25 marca 2024). Rozmawiano także na temat sytuacji frekwencyjnej po wyborach samorządowych i zaangażowaniu katolików w życie obywatelskie. Rada pracowała również nad tekstem preambuły przygotowywanego dokumentu na temat relacji państwa i Kościoła.

W Dniu Świętości Życia, szczególnie w kontekście zbliżającej się w Sejmie debaty dotyczącej projektów ustaw dopuszczających przerywanie ciąży, członkowie Rady apelują do polskich parlamentarzystów

o całkowitą prawną ochronę życia dzieci nienarodzonych. Proszą jednocześnie wszystkich ludzi dobrej woli o modlitwę w tej intencji.

Następne spotkanie zaplanowano na 21 maja 2024 roku.

7.

STANOWISKO PRZEWODNICZĄCEGO
KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI
W SPRAWIE POSZANOWANIA ŻYCIA LUDZKIEGO
W FAZIE PRENATALNEJ

Magisterium Kościoła od zawsze chroni ludzkie życie od poczęcia. Deklaracja o nieskończonej ludzkiej godności, opublikowana w Watykanie 8 kwietnia br., przypomina, że godność każdej istoty ludzkiej ma charakter przyrodzony i przysługuje jej od chwili poczęcia aż do naturalnej śmierci (*Dignitas infinita* 47).

Św. Jan Paweł II pisał: „Wśród wszystkich przestępstw przeciw życiu, jakie człowiek może popełnić, przerwanie ciąży ma cechy, które czynią z niego występki szczególnie poważny i godny potępienia [...]. Dzisiaj jednak świadomość jego zła zaciera się stopniowo w sumieniach wielu ludzi. [...] Wobec tak groźnej sytuacji szczególnie potrzebna jest dziś odwaga, która pozwala spojrzeć prawdzie w oczy i nazywać rzeczy po imieniu, nie ulegając wygodnym kompromisom czy też pokusie oszukiwania siebie” (*Evangelium vitae* 58).

Polska Konstytucja zapewnia każdemu człowiekowi prawną ochronę życia (art. 38), a także chroni macierzyństwo, rodzicielstwo i rodzinę (art. 18). To prawo podstawowe, którego nikt nie powinien naruszać.

Nienarodzone dzieci są najbardziej bezbronni i niewinni ze wszystkich ludzi. Aborcja niesie zagrożenie również dla kobiet i ich najbliższych, a także dla całego społeczeństwa. Powoduje poważne zagrożenia zdrowia kobiet, co prowadzi do wielkiego, długotrwałego cierpienia matek zarówno w aspekcie fizycznym, psychicznym, jak i duchowym. Proaborcyjna propaganda fałszywie głosi, że jest to ich wolny wybór i prawo. „Jednak żadne słowo nie jest w stanie zmienić rzeczywistości: przerwanie ciąży jest – niezależnie od tego, w jaki

sposób zostaje dokonane – świadomym i bezpośrednim zabójstwem istoty ludzkiej w początkowym stadium jej życia, obejmującym okres między poczęciem a narodzeniem” (*Evangelium vitae* 58).

Jest niezwykle ważne, aby kobieta w trudnej sytuacji życiowej zawsze mogła liczyć na wszechstronną pomoc, co od lat czyni zarówno Kościół, jak i organizacje pozarządowe oraz instytucje państwowe.

Papież Franciszek podczas audiencji generalnej 20 marca 2024 r. zwrócił się do Polaków: „Myśląc o waszej ojczyźnie, chciałbym odnieść do niej moje marzenie, jakie kilka lat temu wyraziłem, pisząc o Europie. Niech Polska będzie ziemią, która chroni życie w każdym jego momencie, od chwili, gdy pojawia się w łonie matki, aż do jego naturalnego kresu. Nie zapominajcie, że nikt nie jest panem życia czy to swojego, czy też innych”.

Usilnie proszę wszystkich ludzi dobrej woli o otoczenie troskliwą opieką życia nienarodzonych dzieci oraz ich matek, o sprzeciw wobec kultury wykluczenia, która odbiera najbardziej bezbronnym i słabym osobom podstawowe prawo – prawo do życia.

† Tadeusz Wojda SAC
Arcybiskup Metropolita Gdański
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

Gdańsk, 11 kwietnia 2024 r.

8.
APEL PRZEWODNICZĄCEGO
KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI
O MODLITWĘ W INTENCJI OCHRONY ŻYCIA
OSÓB NIENARODZONYCH

Życie jest darem Bożym i jako takie jest niezbywalnym prawem każdego człowieka, dlatego trzeba je chronić i wspierać na każdym etapie jego rozwoju. Szacunek wobec życia, które należy do najważniejszych wartości, jest jedną z podstawowych powinności każdego człowieka.

Miliony osób na całym świecie podejmują nieustannie starania, aby chronić ludzkie życie, zwłaszcza to najbardziej bezbronne, poczęte i jeszcze nienarodzone, oraz ukazywać wszystkim jego piękno i wartość. Również w naszej ojczyźnie podejmowane są liczne inicjatywy w jego obronie, jak choćby zaplanowany na najbliższą niedzielę Narodowy Marsz Życia. Będzie on manifestacją szacunku wobec życia poczętego, przyjęcia tego życia w miłości oraz wyrazem uznania wobec trudu rodzicielstwa, zapewniającego dzieciom możliwość wzrostu i rozwoju.

W nawiązaniu do opublikowanego wczoraj *Stanowiska w sprawie poszanowania życia ludzkiego w fazie prenatalnej* i w związku z toczącą się debatą nad polskim ustawodawstwem ograniczającym prawo do życia dzieciom nienarodzonym, zachęcam gorąco, aby najbliższą niedzielę uczynić dniem szczególnej modlitwy w obronie życia poczętego. Proszę, aby we wszystkich kościołach w Polsce, na każdej Mszy św., modlić się w tej intencji.

Ufam, że starania milionów ludzi dobrej woli zaowocują jeszcze większą ochroną życia osób nienarodzonych.

† Tadeusz Wojda SAC
Arcybiskup Metropolita Gdański
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

Gdańsk, 12 kwietnia 2024 r.

9.

KOMUNIKAT Z POSIEDZENIA
KOMISJI WYCHOWANIA KATOLICKIEGO
KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

Dnia 17 maja 2024 r. odbyło się spotkanie Członków i Konsultorów Komisji Wychowania Katolickiego KEP. Pod przewodnictwem ks. bp. Wojciecha Osiała zostały podjęte bieżące kwestie związane z wprowadzanymi przez Ministerstwo Edukacji Narodowej zmianami

w organizacji lekcji religii. Komisja Wychowania Katolickiego wciąż przypomina, że wszelkie zmiany winny dokonywać się zawsze zgodnie z obowiązującym prawem, na drodze wzajemnego dialogu i w porozumieniu ze wszystkimi Kościołami i związkami wyznaniowymi.

Komisja Wychowania Katolickiego odniosła się do podjętych rozmów Zespołu roboczego ds. kontaktów z Rządem Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie lekcji religii w szkole z przedstawicielami Ministerstwa Edukacji Narodowej. Wyraża mocny sprzeciw wobec proponowanych przez MEN rozwiązań polegających na łączeniu uczniów pomiędzy różnymi klasami w grupy do 25 osób (klasy 1-3) i 30 osób (klasy 4-8). Oświadczono, że jest to wbrew wszelkim zasadom pedagogicznym, psychologicznym i dydaktycznym. Takie zmiany pozbawiają także możliwości prowadzenia zajęć na wymaganym poziomie jakości kształcenia. Pośpieszne wprowadzanie zmian od najbliższego roku szkolnego stanowi również zagrożenie dla nauczycieli religii, pozostających w niepewności co do wymiaru ich zatrudnienia.

Członkowie i konsultorzy Komisji podkreślili, że dla zachowania właściwego porządku prawnego w procedowaniu tychże zmian potrzebne jest wypracowanie porozumienia strony rządowej z władzami Kościoła i związków wyznaniowych. Wynika to z zapisów w Ustawie o systemie oświaty, Konstytucji oraz Konkordatu. Komisja Wychowania Katolickiego wyraża przekonanie, że jedynie na drodze dialogu i współpracy można właściwie troszczyć się o rozwój młodych pokoleń Polek i Polaków.

Komisja Wychowania Katolickiego apeluje do wszystkich wierzących, aby podejmować działania ukazujące wartość lekcji religii w szkole i niesprawiedliwe jej traktowanie. Szczególnie prosi katolickich rodziców, aby zabierali głos w tej sprawie. Konstytucja RP (art. 48) gwarantuje rodzicom prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Komisja apeluje też do mediów katolickich, ruchów i wspólnot religijnych, aby podejmowali podobne działania. Powinna połączyć nas wspólna troska o wychowanie religijne, moralne i społeczne dzieci oraz młodzieży.

Ks. Tomasz Kopiczko
Sekretarz Komisji Wychowania Katolickiego KEP

10.
OŚWIADCZENIE DYREKTORÓW
WYDZIAŁÓW KATECHETYCZNYCH

Dyrektorzy Wydziałów Katechetycznych diecezji w Polsce obecni na konferencji pod kierownictwem ks. bp. Wojciecha Osiala, przewodniczącego Komisji Wychowania Katolickiego KEP, wyrażają stanowczy sprzeciw wobec działań Ministerstwa Edukacji Narodowej dotyczących szkolnych lekcji religii. Działania te układają się w pakiet zmian, które są jawną dyskryminacją dzieci i młodzieży uczestniczących w szkolnych lekcjach religii, ich rodziców oraz nauczycieli religii.

Dyrektorzy podkreślają, że wszelkie zmiany winny dokonywać się zawsze zgodnie z obowiązującym prawem, na drodze wzajemnego dialogu i w porozumieniu ze wszystkimi Kościołami i związkami wyznaniowymi. Konieczne jest zawsze wypracowanie porozumienia strony rządowej z władzami Kościoła i związków wyznaniowych. Wynika to z zapisów w Ustawie o systemie oświaty, Konstytucji RP oraz Konkordatu. Jedynie na drodze dialogu i współpracy można właściwie troszczyć się o rozwój młodych pokoleń Polek i Polaków.

Formą nierówności i niesprawiedliwego traktowania uczniów i nauczycieli religii jest wprowadzana przez Ministerstwo możliwość zwiększania grup poprzez łączenie uczniów z różnych klas i poziomów edukacyjnych: do 25 osób w klasach 1-3 i do 30 osób w klasach 4-8 szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych. Nauczanie religii w grupach większych niż w przypadku innych lekcji ma charakter dyskryminacji i nie jest podyktowane dobrem ucznia. Ministerstwo planuje łączenie klas w grupy także bez uwzględnienia wieku dzieci. Sytuacja, w której uczniowie z klas czwartych szkoły podstawowej znajdują się na jednej lekcji z uczniami klas ósmych jest sprzeczna z wszelkimi zasadami psychologicznymi, pedagogicznymi i dydaktycznymi. Narusza to prawa ucznia, godność dziecka oraz krzywdzi je w procesie edukacji.

Ministerstwo, pomimo licznych głosów sprzeciwu, bez żadnego porozumienia z Kościołem, podjęło decyzję, że ocena z religii od 1 września 2024 r. nie będzie wliczana do średniej ocen. W sposób rażący godzi to w podstawowe zasady dydaktyczne. Dziecko nie jest

w stanie zrozumieć, dlaczego jego wysiłek na lekcjach religii nie jest doceniony w ten sam sposób, jak w przypadku innych przedmiotów.

Zapowiadane przez Ministerstwo umieszczanie lekcji religii jedynie na początku i na końcu zajęć jest formą dyskryminacji, segregacji i nietolerancji wobec osób wierzących. Jest to krzywdzące wobec uczniów i ich rodziców. Godzi również w podstawowe prawa nauczycieli religii, określone m.in. w Karcie Nauczyciela.

Dyrektorzy wyrażają sprzeciw wobec planów zmniejszenia liczby lekcji religii do jednej tygodniowo.

Nauczyciele religii aktywnie uczestniczą w realizacji szkolnych programów profilaktyczno-wychowawczych na wszystkich płaszczyznach w społeczności szkolnej. Uczą miłości bliźniego, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, dialogu, tolerancji, szacunku, kształtują postawy społeczne. Kształtują postawy proekologiczne, dotyczące zdrowia fizycznego i psychicznego. Troska nauczycieli religii o rozwój emocjonalny, społeczny i duchowy przekłada się na kondycję psychofizyczną uczniów.

Organizacja lekcji religii w przestrzeni szkolnej jest wypełnieniem konstytucyjnego prawa rodziców do wychowania i nauczania religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniami (art. 53, ust. 3 Konstytucji). Jest też dla rodziców ułatwieniem, gdyż często zapracowani, z wielką trudnością doprowadzaliby dzieci na zajęcia przy parafii.

Wprowadzanie zmian w organizacji lekcji religii w szkole odbywa się do tej pory bez wymaganego przez prawo porozumienia Ministerstwa ze stroną kościelną. Państwo demokratyczne powinno respektować prawa wszystkich obywateli – zarówno wierzących, jak i niewierzących.

Osoby odpowiedzialne za katechizację i szkolne nauczanie religii w Polsce proszą Rodziców i wszystkich ludzi dobrej woli o aktywne włączenie się w obronę obecności lekcji religii w polskiej szkole. Wyślijmy do Ministerstwa nasz sprzeciw w tej sprawie na adres: kancelaria@men.gov.pl.

Dyrektorzy Wydziałów Katechetycznych

Stegna, 23 maja 2024 r.

11.
LIST KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI
W SPRAWIE OCHRONY ŻYCIA

Umiłowani Siostry i Bracia!

Fragment Ewangelii św. Marka na dzisiejszą, jedenastą niedzielę zwykłą pozostawia nam przesłanie o królestwie Bożym, które Bóg „wsiewa” w ziemię ludzkiego serca. Teksty liturgiczne wyjaśniają, że jest to „królestwo prawdy i życia, królestwo świętości i łaski, królestwo sprawiedliwości, miłości i pokoju”. W przypowieści o ziarnku gorczycy dostrzegamy troskę Boga o życie ludzkie, o godne i właściwe warunki jego rozwoju i wzrostu, a wreszcie o jego zbawienie. Bóg Wszechmogący jest Dawcą Życia, przez co jest obecny w poczęciu i życiu każdego człowieka. Życie nowej, unikalnej osoby ludzkiej rozpoczyna się od poczęcia, czyli połączenia komórek matki i ojca. Od tego momentu każdy człowiek powinien mieć zapewnione pełne prawo do ochrony życia.

„Nie może istnieć *prawdziwa demokracja*, jeżeli nie uznaje się godności każdego człowieka i nie szanuje jego praw” – przypominał św. Jan Paweł II w encyklice *Evangelium vitae* (101). Prawa każdego człowieka do życia chroni Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Karta Praw Podstawowych UE oraz Konstytucja RP i zapisy ustawowe. Jest to elementarna zasada wpisana w naturę człowieka, której nie wolno naruszać. „Należy zatem stwierdzić z całą mocą i jasnością, nawet w naszych czasach, że obrona rodzącego się życia jest ściśle związana z obroną jakiegokolwiek prawa człowieka. Zakłada ona przekonanie, że każda ludzka istota jest zawsze święta i nienaruszalna w jakiegokolwiek sytuacji i w każdej fazie swego rozwoju” (Deklaracja Dykasterii Nauki Wiary *Dignitas infinita* 91).

Obecnie jesteśmy świadkami narastającej presji zmiany prawnej ochrony ludzkiego życia w kierunku legalizacji zabijania dziecka w łonie matki. Jest to bardzo niepokojące i niezwykle groźne dla bezpieczeństwa publicznego. Każdy człowiek dobrej woli powinien się temu sprzeciwić. Życie bowiem, jako wartość naczelna każdego człowieka i fundamentalny element dobra wspólnego, jest dobrem podstawowym, górującym nad indywidualną wolnością innych. Nikt więc

w imię osobistej wolności nie ma prawa decydować o życiu drugiego człowieka.

„Kościół nie przestaje przypominać, że godność każdej istoty ludzkiej ma charakter istotowy i obowiązuje od poczęcia do naturalnej śmierci” (*Dignitas infinita* 47). „Nie zabijaj” i „chroni ludzkie życie” – to podstawowe zasady, którymi powinien się kierować każdy człowiek prawego sumienia. Wbrew dość powszechnej narracji nie są one wyrazem przekonań wynikających tylko z wiary chrześcijańskiej, ale płyną ze zrozumienia samej ludzkiej natury.

Warte podkreślenia jest, jak wielkie znaczenie dla ochrony poczynającego się życia ma kochająca się rodzina, zbudowana na trwałym małżeństwie rodziców, stanowiąca „sanktuarium życia” oraz podstawową komórkę społeczną. „Tak więc mężczyzna i kobieta zjednoczeni w małżeństwie zostają włączeni w Boże dzieło: poprzez akt zrodzenia – dar Boży zostaje przyjęty i nowe życie otwiera się na przyszłość” (*Evangelium vitae* 43). Tymczasem zabójstwo dziecka poczętego powoduje poważne cierpienie psychofizyczne i duchowe, prowadząc często do rozbitcia rodziny.

Wyrażamy wielki szacunek i uznanie dla matek, które z miłością służą życiu i chronią swoje dzieci nawet w najtrudniejszych sytuacjach. Świadczą one o tym, że radość, piękno i wielkość miłości macierzyńskiej wyrażają się w nieprzemijającej trosce o dobro dzieci niezależnie od okoliczności.

Zwracamy się także do ojców, których rolą jest ochrona rodziny, a zwłaszcza kobiet w stanie błogosławionym oraz ich dzieci. Wasze pełne miłości zaangażowanie na rzecz obrony najbardziej bezbronnych, potrzebujących szczególnego wsparcia jest niezastąpione. Tym bardziej więc dzisiaj nie wolno wam dystansować się od zaangażowania w prawną ochronę ludzkiego życia.

Zdarza się jednak, że brzemienna matka znajduje się w bardzo trudnej sytuacji i potrzebuje specjalistycznej pomocy. Kościół, organizacje pozarządowe i lokalne instytucje niosą ją, prowadząc m.in. Domy Samotnej Matki czy Okna Życia, zapewniając wsparcie materialne, prawne i psychologiczne. Tej pomocy nie może nigdy zabraknąć również ze strony państwa. Wszyscy jesteśmy do niej zobowiązani.

Troska o życie wyraża się także przez to, że nie wolno zmuszać lekarzy, personelu medycznego i farmaceutów do angażowania się w proceder zabijania dzieci w okresie prenatalnym czy też osób starych i chorych. Takie działania łamią podstawowe prawo do zachowania klauzuli sumienia.

Jako pasterze Kościoła katolickiego w Polsce, a jednocześnie obywatele naszego kraju mamy prawo i obowiązek przypomnieć – zarówno wiernym Kościoła katolickiego, jak i wszystkim ludziom dobrej woli – że jesteśmy zobowiązani do szacunku wobec człowieka, zwłaszcza wobec najsłabszych i bezbronnych. Szczególna odpowiedzialność za ich życie spoczywa na tych, którym na mocy mandatu społecznego została powierzona troska o dobro wspólne.

Papież Franciszek zwrócił się ostatnio do nas Polaków: „Niech Polska będzie ziemią, która chroni życie w każdym jego momencie, od chwili, gdy pojawia się w łonie matki aż do jego naturalnego kresu. Nie zapominajcie, że nikt nie jest panem życia, czy to swojego, czy też innych. Z serca wam błogosławię!” (Franciszek, *Słowa do Polaków w czasie audiencji ogólnej*, 20 marca 2024 r.).

Dziękując każdemu, kto w różnych wymiarach życia osobistego i publicznego służy życiu i prawdzie, w Imię Chrystusa prosimy Was o wytrwałą i ofiarną obronę Ewangelii życia. Włączmy się wszyscy do wielkiej modlitwy w tej intencji, dziś zanoszonej za wstawiennictwem Świętej Bożej Rodzicielki Maryi, słowami św. Jana Pawła II (*Evangelium vitae* 105):

O Maryjo, jutrzeńko nowego świata, Matko żyjących,
Tobie zawierzamy sprawę życia:
spójrz, o Matko, na niezliczone rzesze dzieci,
którym nie pozwala się przyjść na świat,
ubogich, którzy zmagają się z trudnościami życia,
mężczyzn i kobiet – ofiary nieludzkiej przemocy,
starców i chorych zabitych przez obojętność albo fałszywą litość.
Spraw, aby wszyscy wierzący w Twojego Syna
potrafiliby otworzyć i z miłością
głosić ludziom naszej epoki Ewangelię życia.
Wyjednaj im łaskę przyjęcia jej jako zawsze nowego daru,

radość wysławiania jej z wdzięcznością w całym życiu
oraz odwagę czynnego i wytrwałego świadczenia o niej,
aby mogli budować, wraz z wszystkimi ludźmi dobrej woli,
cywilizację prawdy i miłości
na cześć i chwałę Boga Stwórcy, który miłuje życie.

*Podpisali pasterze Kościoła katolickiego w Polsce
obecni na 398. Zebraniu Plenarnym
Konferencji Episkopatu Polski*

Warszawie, 10 czerwca 2024 r.

12.

STANOWISKO KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI W SPRAWIE ZMIAN W ORGANIZACJI LEKCJI RELIGII W SZKOŁACH PODEJMOWANYCH PRZEZ MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Nauczanie religii w polskiej szkole stanowi wielkie dobro dla dzisiejszego młodego człowieka, które wymaga wspólnej troski ze strony rodziny, Kościoła i państwa. Lekcja religii w szkołach publicznych ma miejsce w 23 krajach Europy i jej obecność jest traktowana jako standard systemów edukacyjnych. W Polsce lekcja religii, wyrzucona przez władze komunistyczne po II wojnie światowej, powróciła do szkół publicznych w 1990 r., kiedy rozpoczęły się procesy demokratyzacji życia w naszej Ojczyźnie.

Wyrażamy sprzeciw wobec ostatnich decyzji Ministerstwa Edukacji Narodowej odnoszących się do organizacji lekcji religii w szkole. Apelujemy o uwzględnienie woli rodziców, którzy w zdecydowanej większości posyłają swoje dzieci i młodzież na lekcje religii. W skali całego naszego kraju jest to prawie osiemdziesiąt procent rodziców. Oni mają prawo do lekcji religii na terenie szkoły publicznej, gdyż wynika to z podstawowych praw i wolności człowieka, zagwarantowanych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i Konkordacie między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską.

Przypominamy, że wszelkie zmiany odnośnie do organizacji lekcji religii w szkole publicznej winny dokonywać się zawsze zgodnie z obowiązującym prawem i w porozumieniu z Kościołami oraz związkami wyznaniowymi. W rozmowach podejmowanych z Ministerstwem Edukacji Narodowej konieczne jest wypracowanie wspólnego porozumienia wymaganego przez prawo. Porozumienie zakłada zawsze zgodę na wspólnie wypracowane stanowisko.

Zachęcamy wszystkich wiernych, aby podejmować działania ukazujące wartość lekcji religii w szkole. Szczególnie prosimy katolickich rodziców, aby odważnie zabierali głos w tej sprawie. Apelujemy także do mediów katolickich, ruchów i wspólnot religijnych, aby podejmowali podobne działania.

Należy zauważyć, że nauczanie religii katolickiej i innych wyznań wspiera wychowawczą rolę szkoły. Nauczanie religii w szkole stanowi integralną część wychowania człowieka w jego sferze intelektualnej, moralnej i duchowej. Treści przekazywane na lekcji religii uczą budowania relacji osobowych, wrażliwości serca, postawy braterstwa, wzajemnego szacunku i dialogu z przedstawicielami różnych nacji, religii i światopoglądów, kształtują postawy oparte na sprawiedliwości i solidarności społecznej, wskazują na wielką godność każdego człowieka, konieczność niesienia pomocy potrzebującym i dbanie o dobro wspólne. Wychowują do troski o stworzony świat i jego piękno. Lekcja religii wspiera rodzinę i szkołę w różnych kryzysach psychicznych doświadczanych przez uczniów, jest dla nich pomocą w przeciwdziałaniu przemocy, agresji i profilaktyce uzależnień.

Lekcja religii ma też bardzo ważne znaczenie kulturowe. Przekaz wiedzy na temat chrześcijaństwa jest konieczny do rozumienia europejskiej i polskiej kultury a także kultury wielu krajów na wszystkich kontynentach. Świadectwo ponad 1050-letniej tradycji chrześcijaństwa w Polsce pokazuje, jak wiara kształtowała nasze dzieje i pozwalała narodowi przetrwać najtragiczniejsze wydarzenia historii. Trzeba mówić o zbudowanych na wierze wielkich dziełach naszych rodaków, wieszczów i bohaterów, uczonych i świętych, ludzi nauki, kultury i sztuki.

Dziękujemy wszystkim nauczycielom religii za ich ofiarną i pełną poświęcenia pracę w szkole. Drodzy nauczyciele religii, chcemy Wam

powiedzieć, że jesteśmy z Wami! Podzielamy Wasze troski i obawy. Nie zapominamy o Was w rozmowach z władzami państwowymi. Dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym w dzieło lekcji religii w szkole. Dziękujemy władzom oświatowym i dyrekcjom szkół, duszpasterzom, rodzicom i wszystkim, którzy podejmują odpowiedzialnie trud wychowania młodego pokolenia.

*Podpisali pasterze Kościoła katolickiego w Polsce
obecni na 398. Zebraniu Plenarnym
Konferencji Episkopatu Polski*

Warszawa, 12 czerwca 2024 r.

13.

OŚWIADCZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI WYCHOWANIA KATOLICKIEGO KEP W ZWIĄZKU Z INFORMACJAMI ZAPOWIADAJĄCYMI ZMIANY W ROZPORZĄDZENIU O ORGANIZACJI LEKCJI RELIGII

Komisja Wychowania Katolickiego KEP, odnosząc się do informacji przekazanych przez Panią Minister Edukacji Barbarę Nowacką, wyraża stanowczy sprzeciw wobec planowanych działań, które mają na celu redukcję nauczania lekcji religii do jednej godziny tygodniowo oraz łączenie klas na lekcjach religii. Nawiązując do stanowiska Konferencji Episkopatu Polski z dnia 12 czerwca 2024, należy podkreślić, że zapowiadane zmiany są krzywdzące lub wręcz dyskryminujące. Ograniczają one prawa rodziców do wychowania własnych dzieci w wyznawanej wierze.

Komisja Wychowania Katolickiego pragnie przypomnieć, że zgodnie z obowiązującym prawem wszelkie zmiany legislacyjne odnoszące się do nauczania lekcji w szkole powinny zostać dokonane na drodze porozumienia z Kościołami oraz związkami wyznaniowymi.

Stosownie do głosu biskupów „zachęcamy wszystkich wiernych, aby podejmować działania ukazujące wartość lekcji religii w szkole. Szczególnie prosimy katolickich rodziców, aby odważnie zabierali głos w tej sprawie. Apelujemy także do mediów katolickich, ruchów i wspólnot religijnych, aby podejmowali podobne działania”.

*† Wojciech Osiał
Przewodniczący
Komisji Wychowania Katolickiego KEP*

Warszawa, 18 czerwca 2024 r.

III. AKTA BISKUPA LEGNICKIEGO

14.

DEKRET ZATWIERDZAJĄCY STATUT CARITAS DIECEZJI LEGNICKIEJ

Legnica, 13 kwietnia 2024 r.

L.dz. 457/2024

Zgodnie z załączoną treścią Statutu Caritas Diecezji Legnickiej, z dniem dzisiejszym zatwierdzam jego nowelizację.

† *Andrzej Siemieniowski*
Biskup Legnicki

Ks. Józef Lisowski
Kanclerz Kurii

STATUT CARITAS DIECEZJI LEGNICKIEJ

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Caritas Diecezji Legnickiej została powołana przez Biskupa Legnickiego dekretem z dnia 16 kwietnia 1992 r.

§2

Caritas Diecezji Legnickiej jest terytorialną jednostką organizacyjną Kościoła katolickiego, posiada kościelną i cywilną osobowość prawną

i działa w oparciu o przepisy prawa kanonicznego, odpowiednie przepisy prawa powszechnego oraz postanowienia niniejszego Statutu.

§ 3

1. Caritas działa w granicach administracyjnych Diecezji Legnickiej.
2. Siedzibą Caritas jest miasto Legnica.
3. Caritas za zgodą Biskupa Legnickiego może prowadzić działalność gospodarczą oraz tworzyć jednostki organizacyjne służące do realizacji celów statutowych.
4. W sytuacjach szczególnych Caritas może także utworzyć jednostkę poza Diecezją.

§ 4

Ilekrót w niniejszym Statucie jest mowa o:

1. Kościołe – należy przez to rozumieć Kościół katolicki,
2. Diecezji – należy przez to rozumieć Diecezję Legnicką,
3. Caritas – należy przez to rozumieć Caritas Diecezji Legnickiej,
4. Statucie – należy przez to rozumieć Statut Caritas Diecezji Legnickiej,
5. Dyrektorze – należy przez to rozumieć Dyrektora Caritas Diecezji Legnickiej,
6. Sekretarzu – należy przez to rozumieć Sekretarza Caritas Diecezji Legnickiej,
7. Jednostce organizacyjnej Caritas – należy przez to rozumieć powołane do życia zakłady i inne jednostki, zgodnie z niniejszym Statutem,
8. Zespole – należy przez to rozumieć Parafialne Zespoły Caritas,
9. KN CDL – należy przez to rozumieć Komisję Nadzorczą Caritas Diecezji Legnickiej,
10. KPK – należy przez to rozumieć *Kodeks prawa kanonicznego*,
11. Dekrecie Biskupa – należy przez to rozumieć Dekret Biskupa Legnickiego,
12. Dekrecie Dyrektora – należy przez to rozumieć Dekret Dyrektora Caritas Diecezji Legnickiej.

ROZDZIAŁ II
CELE I ZADANIA CARITAS DIECEZJI LEGNICKIEJ

§ 5

1. Celem Caritas jest prowadzenie działalności charytatywno-opiekuńczej.
2. Celem Caritas jest ponadto kościelna działalność miłosierdzia realizowana w zakresie potrzeb duchowych i materialnych człowieka oraz działalność pożytku publicznego w sferze zadań określonych w Statucie, w tym działalność charytatywna i humanitarna pełniona w duchu poszanowania osoby ludzkiej bez względu na wyznanie, światopogląd, narodowość, rasę i przekonanie.
3. Caritas kieruje się zasadami nauki społecznej Kościoła katolickiego.
4. Caritas nie powinna być finansowana przez organizacje lub instytucje, których cele są sprzeczne z nauką Kościoła.
5. Caritas nie powinna przyjmować ofiar przeznaczonych na finansowanie inicjatyw, które co do celów lub sposobów w ich osiągnięciu nie były zgodne z nauką Kościoła.

§ 6

Do zadań Caritas należy w szczególności organizowanie, wspieranie, promowanie, koordynowanie i kierowanie działalnością charytatywno-opiekuńczą w diecezji. Zadanie to obejmuje przede wszystkim:

1. pomoc społeczną, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans życia i rozwoju tych rodzin i osób poprzez:
 - 1.1. pomoc rzeczową, żywnościową i finansową, stałą i doraźną, udzielanie zapomóg gotówkowych i rzeczowych na rzecz osób niepełnosprawnych, chorych, niezaradnych życiowo, osób z rodzin dysfunkcyjnych i innych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
 - 1.2. działanie na rzecz seniorów,
 - 1.3. działanie na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania ochrony praw dziecka,
 - 1.4. prowadzenie domów rekolekcyjno-formacyjnych,
 - 1.5. prowadzenie noclegowni, schronisk, domów dla bezdomnych, domów samotnej matki, ośrodków dziennego pobytu, ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, ośrodków profilaktyczno-wychowawczych, ośrodków opiekuńczo-wychowawczych,

- ośrodków interwencji kryzysowej, świetlic środowiskowych, placówek wsparcia dziennego, kuchni dla ubogich, domów pomocy społecznej, domów dziennego pobytu, domów dla seniorów oraz ośrodków wsparcia,
- 1.6. promocję zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy lub zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - 1.7. organizowanie i prowadzenie różnego typu poradni oraz organizowanie doraźnej pomocy dla osób fizycznych i instytucji o charakterze charytatywnym w postaci zapomóg zwrotnych i bezzwrotnych,
 - 1.8. udzielanie pomocy medycznej oraz opieki:
 - 1.8.1. chorym i samotnym w domach oraz ośrodkach pomocy,
 - 1.8.2. dzieciom, młodzieży szkolnej i studenckiej,
 - 1.9. prowadzenie ośrodków wypoczynkowych i organizowanie różnych form wypoczynku, jak również udzielanie pomocy finansowej dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich, potrzebujących, dysfunkcyjnych, dzieciom i młodzieży polonijnej, dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej, rodzinom wielodzietnym, seniorom, osobom chorym, niepełnosprawnym i potrzebującym,
 - 1.10. organizowanie stałej i doraźnej pomocy sierotom, osobom dotkniętym wypadkami losowymi, klęskami żywiołowymi, epidemiami, konfliktami zbrojnymi w kraju i za granicą, seniorom, chorym, niedostosowanym społecznie i wszystkim innym potrzebującym w formie finansowej i rzeczowej (w tym m.in. zakup odzieży, artykułów gospodarstwa domowego, pościeli i innych niezbędnych do życia rzeczy),
 - 1.11. wspieranie zdolnych i ubogich dzieci oraz zdolnej i ubogiej młodzieży przez różne programy stypendialne organizowane przez Caritas Polska lub firmy z nią współpracujące oraz inne instytucje i organizacje,
2. działalność w zakresie profilaktyki, ochrony i promocji zdrowia poprzez:

- 2.1. zakładanie, prowadzenie i dofinansowanie ośrodków opieki medycznej stacjonarnej i ambulatoryjnej, w tym poprzez celowe spółki prawa handlowego:
 - 2.1.1. niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej,
 - 2.1.2. zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych, opiekuńczo-leczniczych, opiekuńczo-rehabilitacyjnych,
 - 2.1.3. ośrodków rehabilitacyjnych stacjonarnych, ambulatoryjnych i dziennego pobytu,
 - 2.1.4. placówek podstawowej opieki zdrowotnej i poradnictwa specjalistycznego,
 - 2.1.5. ośrodków terapeutycznych i leczenia uzależnień,
 - 2.1.6. hospicjów stacjonarnych i domowych,
 - 2.1.7. stacjonarnych placówek leczniczych,
 - 2.1.8. domów dla seniorów,
 - 2.1.9. domów dziennego pobytu,
 - 2.1.10. punktów pomocy doraźnej i transportu sanitarnego i innych podobnych stałych dzieł na terenie Diecezji Legnickiej,
- 2.2. organizowanie doraźnej pomocy medycznej o charakterze charytatywnym, szczególnie opieki nad chorymi i samotnymi osobami starszymi w domach i ośrodkach pobytu stacjonarnego,
- 2.3. udzielanie darowizn pieniężnych i rzeczowych oraz dotacji dla instytucji i podmiotów, których statutowym zadaniem jest ochrona i profilaktyka zdrowia,
3. działania na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez:
 - 3.1. prowadzenie placówek wykonujących rehabilitację społeczną, medyczną i zawodową osób niepełnosprawnych, w tym zakładów pracy chronionej, ośrodków rehabilitacyjnych, zakładów aktywności zawodowej, warsztatów terapii zajęciowej, środowiskowych domów samopomocy, ośrodków dziennego pobytu, placówek integracji społecznej, mieszkań chronionych i mieszkań treningowych,
 - 3.2. wspieranie i utrzymywanie kontaktu zarówno z osobami niepełnosprawnymi lub chorymi, jak i ich rodzinami,

- 3.3. ułatwianie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych, chorych lub niezaradnych życiowo, w tym zapobieganie wykluczeniu tych osób,
- 3.4. organizowanie warsztatów, imprez integracyjnych, pielgrzymek, wycieczek dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów,
- 3.5. pomoc finansową i rzeczową osobom niepełnosprawnym (w tym m.in. dofinansowanie do leków, turnusów rehabilitacyjnych i wypoczynkowych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz leczenia),
4. działalność w zakresie krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, upowszechniania kultury fizycznej i sportu, ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
5. podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
6. działalność charytatywną na rzecz mniejszości narodowych,
7. działalność w zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania,
8. działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
9. promocję i organizację wolontariatu,
10. przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
11. działalność wspomagającą technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo podmioty prowadzące działalność w sferze użytku publicznego,
12. udzielanie pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą,
13. organizowanie własnych ośrodków terenowych: Zespołów, Kół i Okręgów Caritas,
14. prowadzenie systematycznej i okazjonalnej formacji wiernych do działalności charytatywnej poprzez organizowanie dni skupienia, rekolekcji, kursów, sympozjów oraz wydawanie biuletynów i innych materiałów informacyjno-edukacyjnych,
15. organizowanie systematycznego kształcenia i formacji pracowników charytatywnych,
16. organizowanie i prowadzenie ośrodków naukowych i ośrodków nauczania oraz ośrodków studiów społecznych i socjologicznych,

17. organizowanie i prowadzenie stałych i okazjonalnych akcji finansujących działalność charytatywną,
18. prowadzenie działalności gospodarczej, z której dochód przeznaczony będzie na działalność statutową Caritas,
19. utrzymanie łączności i współpracy z Caritas innych diecezji w Polsce, z Caritas Polska oraz z Caritas Internationalis,
20. współdziałanie z działalnością charytatywną i opiekuńczą prowadzoną przez instytucje i organizacje państwowe, samorządowe, zakonne, organizacje wyznaniowe, społeczne, pozarządowe, w tym fundacje i inne osoby prawne i fizyczne.

§ 7

Caritas nie może udzielać pomocy, która miałyby posłużyć pośrednio lub bezpośrednio na spłatę zobowiązań zaciągniętych przez osoby i instytucje ubiegające się o pomoc.

ROZDZIAŁ III

CARITAS JAKO ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO

§ 8

1. Caritas może posiadać status Organizacji Pożytku Publicznego. W takiej sytuacji winna wyodrębnić organizacyjnie i finansowo prowadzoną działalność w sferze pożytku publicznego i przeznaczone na tę działalność środki publiczne od środków pozyskiwanych i przeznaczonych na działalność poza sferą pożytku publicznego, w tym na kościelną działalność miłosierdzia.
2. W zakresie działalności pożytku publicznego finansowanej ze środków publicznych, w tym z odpisów od podatków i darowizn, a także subwencji lub dotacji Caritas, oprócz nadzoru i kontroli wewnętrznej, podlega kontroli państwowej określonej przepisami prawa.
3. W zakresie kościelnej działalności poza sferą organizacji pożytku publicznego, w tym działalności miłosierdzia finansowanej ze środków własnych Caritas podlega nadzorowi i kontroli wewnętrznej określonej przez KPK.

§ 9

1. Caritas może prowadzić odpłatną i nieodpłatną działalność pożytku publicznego.

2. Cały dochód uzyskany w wyniku prowadzenia działalności pożytku publicznego przeznaczona się na tę działalność.

§ 10

W dysponowaniu środkami materialnymi Caritas w zakresie działalności pożytku publicznego zabrania się:

1. udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem Caritas w stosunku do jej pracowników lub wolontariuszy oraz osób, z którymi pracownicy bądź wolontariusze pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”,
2. przekazywania i wykorzystywania majątku Caritas na rzecz ich pracowników lub wolontariuszy oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności jeśli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach, chyba że wykorzystanie wynika ze statutowego celu organizacji,
3. zakupu na szczególnych zasadach towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą pracownicy Caritas lub wolontariusze oraz ich osoby bliskie,
4. korzystania z przekazanych darowizn w jakichkolwiek celach nie związanych bezpośrednio z wykonywaniem obowiązków służbowych.

§ 11

Inne kościelne osoby prawne nie ponoszą odpowiedzialności finansowej za zobowiązania Caritas.

ROZDZIAŁ IV
ORGAN ZAŁOŻYCIELSKI

§ 12

Organem założycielskim Caritas jest Biskup Legnicki, który:

1. powołuje Caritas do istnienia i w razie potrzeby rozwiązuje ją,
2. nadaje jej Statut i dokonuje w nim zmian,
3. powołuje i odwołuje: Dyrektora oraz, na wniosek Dyrektora, od jednego do dwóch Zastępców Dyrektora i Sekretarza,

4. ustala wynagrodzenie Dyrektora,
5. powołuje i odwołuje członków KN CDL,
6. przyjmuje roczne sprawozdania z działalności i stanu finansów Caritas,
7. wyraża zgodę na rozporządzenie mieniem, w tym alienację majątku Caritas, jak również zaciągnięcie zobowiązania przez Caritas o wartości przekraczającej kwoty przewidziane prawem wewnętrznym Kościoła (*Dekret ogólny Konferencji Episkopatu Polski z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie podwyższenia sumy maksymalnej alienacji*),
8. wyraża zgodę na tworzenie przez Caritas jednostek organizacyjnych, w tym spółek prawa handlowego, fundacji, stowarzyszeń, jak również obejmowania w takich jednostkach udziałów, akcji, majątku,
9. decyduje o przeznaczeniu majątku Caritas w przypadku jej rozwiązania, z uwzględnieniem § 27 ustęp 2.

ROZDZIAŁ V

DYREKTOR I PRACOWNICY CARITAS

§ 13

1. Organem Caritas jest Dyrektor.
2. Powołanie i odwołanie Dyrektora Caritas następuje w formie dekretu Biskupa Legnickiego. W dekrecie Biskupa powinna być wskazana data powołania na funkcję bądź odwołania z funkcji.
3. Dekret Biskupa o powołaniu oraz o odwołaniu Dyrektora Caritas zostaje ogłoszony na stronie internetowej Diecezji oraz Caritas.
4. Dyrektor może być odwołany w każdym czasie.

§ 14

1. Dyrektor Caritas reprezentuje Caritas jednoosobowo oraz prowadzi jej sprawy.
2. W ramach prowadzenia spraw do kompetencji Dyrektora Caritas należy w szczególności:
 - 2.1. sprawowanie Zarządu majątkiem Caritas, w tym nabywanie i zbywanie własności rzeczy i praw majątkowych, po uzyskaniu pisemnej zgody Komisji Nadzorczej CDL,
 - 2.2. kierowanie działalnością statutową,

- 2.3. tworzenie i znoszenie jednostek organizacyjnych Caritas, po uzyskaniu pisemnej zgody Komisji Nadzorczej CDL,
 - 2.4. sporządzanie i przedkładanie Biskupowi Legnickiemu sprawozdań finansowych, sprawozdań z działalności oraz informacji zgodnie z prawem wewnętrznym diecezji,
 - 2.5. sporządzanie i składanie rocznych sprawozdań finansowych do Rejestru Sądowego i innych organów zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa,
 - 2.6. przedstawianie Biskupowi Legnickiemu kandydatów na zastępców Dyrektora i Sekretarza,
 - 2.7. powoływanie i odwoływanie członków Komisji charytatywnej,
 - 2.8. zatwierdzanie Regulaminu Organizacyjnego Caritas, a także innych regulaminów wynikających z przepisów prawa.
3. Dyrektor Caritas jest kierownikiem jednostki w rozumieniu przepisów prawa pracy oraz innych aktów powszechnie obowiązującego prawa.
 4. Dyrektor Caritas przedkłada Komisji Nadzorczej Caritas:
 - 4.1. w terminie do dnia 15 listopada każdego roku plan rzeczowo-finansowy na następny rok kalendarzowy,
 - 4.2. w terminie do dnia 15 maja każdego roku roczne sprawozdanie finansowe Caritas oraz sprawozdanie z działalności Caritas za poprzedni rok obrotowy.

§ 15

1. Do zadań Zastępcy Dyrektora należy w szczególności:
 - 1.1. wspieranie Dyrektora w realizacji jego zadań,
 - 1.2. zastępowanie Dyrektora w czasie jego nieobecności,
 - 1.3. reprezentowanie Caritas na podstawie i w zakresie pełnomocnictwa udzielonego przez Dyrektora.
2. W przypadku powołania dwóch Zastępców Dyrektora, jeden z nich pełni funkcję Zastępcy Dyrektora ds. programowych, formacyjnych, charytatywnych i wolontariatu, drugi pełni rolę Zastępcy Dyrektora ds. finansowych.
3. W przypadku, gdy jednym z Zastępców jest ksiądz, obejmuje on dodatkowo funkcję opiekuna duchowego w Ośrodku Edukacyjno-Opiekuńczym „Samarytanin” Caritas Diecezji Legnickiej.

4. Do zadań Zastępcy ds. programowych, formacyjnych, charytatywnych i wolontariatu należy w szczególności:
 - 4.1. wyszukiwanie, proponowanie i realizacja projektów zgodnych ze Statutem i zatwierdzonych przez Dyrektora,
 - 4.2. nadzór nad prawidłowym przebiegiem projektów od strony organizacyjnej,
 - 4.3. nadzór nad właściwym funkcjonowaniem ośrodków charytatywnych i wolontariackich w Diecezji, parafiach, uczelniach, szkołach i innych placówkach, w tym systematyczne ich odwiedzenie,
 - 4.4. troska o ciągłą formację osób zaangażowanych w dzieła charytatywne i wolontariackie Caritas przez organizowanie spotkań, pielgrzymek, wycieczek, dni skupienia i rekolekcji dla tych osób,
 - 4.5. nadzór nad właściwym doбором i funkcjonowaniem kadry kierowniczej, wychowawców, opiekunów i pozostałych pracowników w projektach organizowanych przez Caritas.
5. Do zadań Zastępcy ds. finansowych należy w szczególności:
 - 5.1. sprawowanie nadzoru nad ewidencją rachunkową oraz sprawami pracowniczymi,
 - 5.2. sporządzanie rocznych i okresowych sprawozdań finansowych Caritas i innych sprawozdań wynikających z przepisów prawa,
 - 5.3. sprawowanie nadzoru finansowego nad funkcjonowaniem jednostek organizacyjnych Caritas, opracowywanie programu działalności i planu rzeczowo-finansowego na rok następny.
6. Zastępca Dyrektora ds. finansowych pełni obowiązki głównego księgowego.

§ 16

1. Sekretarz Caritas jest odpowiedzialny w szczególności za:
 - 1.1. sprawy administracyjne Caritas,
 - 1.2. prowadzenie innych spraw, które określa Regulamin organizacyjny Caritas ustanowiony przez Dyrektora.

§ 17

1. Pracownicy i wolontariusze Caritas uczestniczą w misji charytatywnej Kościoła poprzez swą pracę i postawę opartą na etosie miłości bliźniego wynikającym z Ewangelii.

2. Pracownicy i wolontariusze Caritas mają obowiązek doskonalenia zawodowego i formacji.
3. Do pracowników i wolontariuszy Caritas mają zastosowanie prawa i obowiązki określone w Kodeksie Pracy, Kodeksie Etycznym Pracownika Caritas oraz Kodeksie Etycznym dla Caritas Internationalis.
4. Pracownikami oraz wolontariuszami Caritas mogą być osoby, które podzielają, a przynajmniej szanują katolicki charakter dzieł posługi miłości.

ROZDZIAŁ VI
RADA CARITAS
§ 18

1. Rada Caritas Diecezji Legnickiej jest organem doradczym Dyrektora, składającym się z osób powoływanych okazjonalnie przez Dyrektora.
2. Przewodniczącym Rady Caritas jest Dyrektor.
3. Rada wybiera spośród swoich członków Sekretarza, którego zadaniem jest protokołowanie posiedzeń i pomoc Przewodniczącemu w jej pracach.
4. Radę Caritas zwołuje Przewodniczący dla opiniowania przedstawionych programów działań i projektów budżetowych.
5. Na posiedzenie Rady Caritas Przewodniczący może zaprosić ekspertów w omawianych na nim sprawach i wysłuchać ich opinii.

ROZDZIAŁ VII
KOMISJA NADZORCZA CARITAS DIECEZJI LEGNICKIEJ
§ 19

1. Komisja Nadzorcza Caritas Diecezji Legnickiej jest ciałem kontrolnym i opiniującym Biskupa Legnickiego i podlega wpisowi do Rejestru Stowarzyszeń Krajowego Rejestru Sądowego.
2. KN CDL składa się z trzech osób powołanych na okres pięciu lat na wspólną kadencję przez Biskupa Legnickiego. Początek kadencji przypada na dzień wskazany w Dekrecie Biskupa Legnickiego.
3. Członkowie KN CDL mogą być odwołani w każdym czasie.

4. Członkami KN CDL nie mogą być osoby skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.
5. Członkiem KN CDL nie może być Dyrektor, jak również osoby pozostające w podległości służbowej wobec Dyrektora.
6. Członkowie KN CDL nie pobierają wynagrodzenia z tytułu udziału w pracach Rady, z wyjątkiem udokumentowanych wydatków związanych z uczestnictwem w pracach KN CDL, w tym kosztów podróży.

§ 20

Do kompetencji Komisji Nadzorczej Caritas należy w szczególności:

1. Dokonywanie kontroli majątku, ksiąg i gospodarki finansowej Caritas i przedstawianie wyników tej kontroli do aprobaty Biskupowi Legnickiemu.
2. Opiniowanie rocznego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności Caritas za ubiegły rok obrotowy do dnia 20 czerwca każdego roku wraz z wnioskami.
3. Wnioskowanie do Dyrektora o dokonanie audytu zewnętrznego lub wewnętrznego w zakresie i w terminie określonym przez KN CDL.
4. Opiniowanie warunków zatrudnienia w Caritas.
5. Opiniowanie programu działalności i planu rzeczowo-finansowego Caritas na rok następny.
6. Tryb Pracy KN CDL reguluje Regulamin KN CDL zatwierdzony przez Biskupa Legnickiego.

§ 21

1. KN CDL zbiera się na posiedzeniach co najmniej raz na kwartał.
2. Na posiedzenia KN CDL mogą zostać zaproszeni Dyrektor, Główny Księgowy, jak również eksperci.
3. Członkowie KN CDL mogą w każdym czasie żądać od Dyrektora udzielenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień o stanie spraw Caritas, jak również okazania dokumentów.

ROZDZIAŁ VIII

STRUKTURA TERYTORIALNA CARITAS DIECEZJI LEGNICKIEJ

§ 22

1. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Caritas są w szczególności:
 - 1.1. jednostki i placówki realizujące działalność statutową Caritas,
 - 1.2. Parafialne Zespoły Caritas,
 - 1.3. Szkolne Koła Caritas,
 - 1.4. Placówki Specjalistyczne,
 - 1.5. inne jednostki wspomagające działalność lub strukturę Caritas.
2. Jednostki organizacyjne Caritas powoływane są przez Dyrektora.
3. Strukturę i działalność jednostek organizacyjnych Caritas określają statuty i regulaminy zatwierdzone przez Dyrektora.

§ 23

1. Jeśli szczególne potrzeby tego wymagają, mogą powstawać środowiskowe Kola Caritas, zwane dalej Kołami (np. przy szkołach, uczelniach oraz innych instytucjach, Zakładach Opiekuńczo-Lecznicych, Zakładach Aktywności Zawodowej, Warsztatach Terapii Zajęciowej, Środowiskowych Domach Samopomocy, Domach Pomocy Społecznej).
2. Koło działa przy Zespole i we współpracy z nim.
3. Zrównane z nimi, także nazwą, są terenowe ośrodki Caritas działające przy domach zakonnych niezwiązanych bezpośrednio z prowadzeniem parafii.
4. Powstanie Koła musi być zatwierdzone przez Dyrektora.

§ 24

1. W przypadku zaistnienia kilku Parafialnych Zespołów w danym rejonie i istnienia realnej potrzeby może powstać ośrodek koordynacyjny i pośredniczący, zwany Okręgiem Caritas.
2. O potrzebie powstania Okręgu Caritas i jego siedzibie decyduje Dyrektor.

ROZDZIAŁ IX
MAJĄTEK CARITAS

§ 25

Środki materialne na działalność Caritas pochodzą w szczególności z następujących źródeł:

1. z darowizn, zapisów, spadków,
2. z ofiar i zbiorów pieniężnych oraz w naturze,
3. z ustalonego subsydium z Diecezji,
4. z nieruchomości i mienia ruchomego, stanowiących własność Caritas względnie przez nią użytkowanego oraz z obrotu tym majątkiem z zachowaniem przepisów kanonu 1292 § 1 KPK,
5. z odpisów podatkowych na cele statutowo-charytatywne,
6. z własnej działalności gospodarczej: wytwórczej, handlowej, usługowej, szkoleniowej itp. oraz z fundacji i stowarzyszeń,
7. z funduszy i udziałów pochodzących z fundacji, spółek prawa handlowego,
8. z subwencji i dotacji.

§ 26

W dysponowaniu środkami materialnymi Caritas wypełnia wolę ofiarodawców, zgodnie z przepisami kanonu 1267 § 3 KPK oraz przestrzega przepisów prawa powszechnego i kanonicznego, w szczególności kanonów: 1282, 1284 § 1 i 1290 KPK.

§ 27

1. W razie likwidacji Caritas środki finansowe uzyskane z działalności pożytku publicznego Caritas zobowiązana jest przekazać zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa.
2. W razie likwidacji Caritas pozostały majątek – uwzględniając wolę ofiarodawców – przechodzi na własność Diecezji.

ROZDZIAŁ X
RACHUNKOWOŚĆ CARITAS

§ 28

Caritas prowadzi rachunkowość zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa.

ROZDZIAŁ XI
POSTANOWIENIA KOŃCOWE
§ 29

Caritas Diecezji Legnickiej patronuje św. Jadwiga Śląska, a świętem patronalnym jest liturgiczny dzień 16 października.

§ 30

Caritas Diecezji Legnickiej używa oznaczenia słowno-graficznego w postaci symbolu przedstawiającego czerwony, równoramienny krzyż z potrójnymi promieniami falistymi, wychodzącymi z każdego wewnętrznego kąta między ramionami krzyża oraz białymi literami Caritas, wpisanymi we wnętrzu krzyża w stylizowaną formę serca.

§ 31

Caritas Diecezji Legnickiej używa pieczęci podłużnej i okrągłej. Pieczęć podłużna zawiera: nazwę statutową, adres siedziby, numer telefonu i faksu, NIP i REGON. Pieczęć okrągła zawiera: w środku – symbol Caritas oraz napis w otoku: Caritas Diecezji Legnickiej.

§ 32

1. Statut Caritas Diecezji Legnickiej został przyjęty i zatwierdzony przez Biskupa Legnickiego na mocy Dekretu z dnia 16 kwietnia 1992 r., Nr 75/92.
2. Statut został znowelizowany odpowiednio:
 - 2.1. Dekretem Biskupa Legnickiego Nr 495 z dnia 25 marca 2004 r.,
 - 2.2. Dekretem Biskupa Legnickiego Nr 611/09 z dnia 16 kwietnia 2009 r,
 - 2.3. Dekretem Biskupa Legnickiego Nr 2024/2018 z dnia 16 października 2018 r.
3. Niniejsza zmiana Statutu wchodzi w życie z chwilą zatwierdzenia przez Biskupa Legnickiego w formie Dekretu.

† *Andrzej Siemieniowski*
Biskup Legnicki

legnica, 13 kwietnia 2024 r.

15.
ZAPROSZENIE NA SPOTKANIA
STAŁEJ FORMACJI KAPŁAŃSKIEJ

Czcigodni bracia!

Rozpoczął się miesiąc maj, w którym większość z nas wspomina dzień święceń prezbiteratu. Mamy świadomość, że o ten „dar i tajemnicę”, który Bóg nam powierzył, trzeba nieustannie się troszczyć, zgodnie ze słowami apostoła Piotra: „Dlatego bardziej jeszcze, bracia, starajcie się umocnić wasze powołanie i wybór! To bowiem czyniąc, nie upadniecie nigdy” (2 P 1,10-11).

Gdy w tych dniach słyszymy Ewangelię o Jezusie Dobrym Pasterzu, który nazywa siebie Winnym Krzewem, troska o trwanie w Nim jest warunkiem przynoszenia owocu naszej posługi. Dlatego zachęcam usilnie do czynnego udziału w następujących spotkaniach stałej formacji kapłańskiej:

- 23 maja – czwartek – święto Jezusa Chrystusa Najwyższego i Wiecznego Kapłana – adoracja w dekanacie prowadzona przez dekanalnego ojca duchownego;
- 31 maja – piątek – pielgrzymka duchowieństwa diecezji legnickiej do Krzeszowa, godz. 10.00-15.00; przewodniczy bp Tadeusz Lityński (Zielona Góra – Gorzów Wlkp.).

Rekolekcje kapłańskie (dedykowane szczególnie księżom naszej diecezji), jako przygotowanie do Jubileuszu 2025.

Trzy serie (do wyboru) – przewodniczy bp Artur Ważny (Sosnowiec) z grupą księży:

- 24-27 czerwca 2024 – Dom Słowa w Legnicy;
- 16-19 września 2024 – Dom Słowa w Legnicy;
- 25-28 listopada 2024 – Dom na Białej Dolinie w Szklarskiej Porębie.

W czwartek, 23 maja, spotkania odbędą się w:

- sanktuarium św. Jacka w Legnicy – godz. 20.00;
- kościele pw. św. Tadeusza w Legnicy – godz. 20.00;
- kościele pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Bogatyni – godz. 15.00;
- kościele pw. św. Jadwigi w Zgorzelcu – godz. 19.15.

† *Andrzej Siemieniowski*
Biskup Legnicki

Legnica, 6 maja 2024 r.

16.

LIST DO KAPŁANÓW Z OKAZJI
ŚWIĘTA JEZUSA CHRYSYTA
NAJWYŻSZEGO I WIECZNEGO KAPŁANA

Drodzy Bracia Kapłani!

Z okazji tegorocznego święta Jezusa Chrystusa Najwyższego i Wiecznego Kapłana pragnę przesłać Wam najserdeczniejsze wyrazy życzliwości oraz wdzięczności za Waszą duszpasterską posługę. Jest to dla mnie okazja, by podziękować za Waszą codzienną pracę w uswięcaniu ludu Bożego: w ciszy konfesjonałów, w których towarzyszyście ludzkim dramatom oraz mierzycie się z coraz trudniejszymi sytuacjami; przy ołtarzu Pańskim, na którym spotykamy żywego Boga, a jednocześnie dostrzegamy coraz mniejszą liczbę gromadzących się wokół Niego osób; oraz na ambonie, która dzisiaj jest ogromnym wyzwaniem głoszenia Prawdy i zwracania się do osób o różnych poglądach, wrażliwości oraz życiowym doświadczeniu. Dziękuję za Waszą codzienną pracę: w szkołach, w kancelariach parafialnych, w szpitalach, domach osób chorych, we wspólnotach i grupach parafialnych, w zaangażowaniu w sprawy gospodarcze oraz we wszystkich miejscach, do których docieracie z Ewangelią, a których nie sposób wymienić w jednym liście. Doceniając wszystko, co robicie, mam świadomość, że kapłańska praca owocuje powoli i często nawet po podjętym wysiłku nie widzimy od razu efektów naszych działań.

Za każdym razem, gdy myślimy o kapłaństwie, mamy okazję wrócić do źródeł naszego powołania – odkrycia, że to Jezus Chrystus zaprosił nas na drogę szczególnej służby, która jest niezwykle piękna i równocześnie bardzo trudna. Kształtowanie tej świadomości to droga na całe życie, gdyż powołanie cały czas w nas dojrzewa, kształtując nasze człowieczeństwo, pogłębiając życie duchowe i poszerzając nasze kompetencje, by umożliwić drugiemu człowiekowi spotkanie z Bogiem. W naturalny sposób wracamy do naszych początków, czyli wyboru i formacji w seminarium, które doprowadziły nas do kapłaństwa. Niezależnie od tego, jak dawny był to czas, powracamy do niego jako ważnego okresu w naszym życiu.

Od dłuższego czasu obserwowaliśmy w całej Polsce, jak systematycznie spada liczba kandydatów do seminarium, co nasiliło się jeszcze

bardziej w ostatnich latach. Z tego względu w 2022 r. podjąłem decyzję, by formację naszych legnickich kleryków przenieść do Metropolitalnego Seminarium Duchownego we Wrocławiu, aby dzięki temu w większej wspólnotcie mogli lepiej przeżywać procesy formacyjne, szczególnie w kontekście budowania relacji międzyludzkich. Jednocześnie została zachowana instytucja Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Legnickiej, aby dalej można było przyjmować kandydatów do naszej diecezji, czuwać nad formacją naszych kleryków we Wrocławiu, kierować ich na praktyki i posługi parafialne oraz ostatecznie przedstawiać ich jako kandydatów do święceń diakonatu i prezbiteratu. W tym miejscu dziękuję ks. dr. Piotrowi Kotowi, który pełnił urząd rektora legnickiego seminarium od 2013 r., a przez ostatnie dwa lata był również moim delegatem odpowiedzialnym za kontakt z legnickimi alumnami we Wrocławiu.

Teraz jednak przychodzi czas na kolejny krok, by dostosować się do nowych warunków. Dlatego informuję, że od 1 lipca 2024 r. moim delegatem odpowiedzialnym za kontakt z naszymi klerykami we Wrocławiu będzie ks. dr Tomasz Metelica, duszpasterz powołań oraz prefekt etapu propedeutycznego w Świdnicy. Ośrodek propedeutyczny to miejsce, w którym pierwszy rok formacji przeżywają klerycy z naszej diecezji oraz z diecezji świdnickiej i z archidiecezji wrocławskiej. Ks. Tomasz Metelica będzie równocześnie pełnił obowiązki rektora WSD w Legnicy, przede wszystkim w zakresie: rekrutacji do seminarium i przyjmowania kandydatów, czuwania nad formacją i tożsamością diecezjalną alumnów będących poza diecezją, kierowania kleryków na praktyki w diecezji oraz kontaktu z duchowieństwem w sprawach powołaniowych.

W tym momencie proszę Was, drodzy Bracia Kapłani, o włączenie się w troskę o powołania oraz wsparcie osób, które rozpoznają w sobie wezwanie do kapłaństwa. Chodzi przede wszystkim o tworzenie przyjaznej atmosfery, przez którą wybór tej szczególnej drogi życiowej otrzyma wsparcie, zrozumienie i potrzebną pomoc.

† *Andrzej Siemieniowski*
Biskup Legnicki

Legnica, w święto Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana,
23 maja 2024 r.

17.

ZARZĄDZENIE W SPRAWIE
OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH
W DIECEZJI LEGNICKIEJ

Legnica, 3 czerwca 2024 r.

L.dz. 786/2024

Na podstawie Dekretu ogólnego Konferencji Episkopatu Polski w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w Kościele katolickim z dnia 13 marca 2018 roku (dalej: Dekret), zarządzam, co następuje poniżej:

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH
W KANCELARII PARAFIALNEJ

1. W każdej parafii należy przechowywać dokumenty związane z działalnością parafialną wyłącznie w kancelarii parafialnej odpowiednio zabezpieczonej przed kradzieżą, pożarem i dostępem osób nieupoważnionych (zob. Dekret art. 23-24, I Synod Diecezji Legnickiej, Instrukcja o kancelarii parafialnej).
2. W kancelarii parafialnej winny być przechowywane:
 - 2.1. księgi metrykalne: księga ochrzczonych (w tym księgę metryk zastępczych zawierającą zapisy chrztów na podstawie przysięgi świadków), księgę małżeństw, księgę zmarłych,
 - 2.2. księgi kancelaryjne: księga bierzmowanych, księga I komunii św., księga chorych, księga zapowiedzi przedmałżeńskich, księga nawróconych, księga wystąpień z Kościoła, księgi cmentarne (w przypadku cmentarza parafialnego), aktualna księga intencji mszalnych, dziennik podawczy, kronika parafialna, księga finansowa iura stolae, księga ogłoszeń duszpasterskich, księga protokołów zebrań rad parafialnych, aktualne księgi inwentarzowe parafii,
 - 2.3. aktualna kartoteka parafialna,
 - 2.4. aktualne dokumenty urzędowe związane z działalnością duszpasterską, gospodarczą i charytatywną parafii,

- 2.5. w celach archiwalnych: stare księgi metrykalne, kroniki parafialne, stare księgi intencji mszalnych, stare kartoteki parafialne, stare dokumenty urzędowe związane z działalnością duszpasterską, gospodarczą i charytatywną parafii,
3. Księgi metrykalne, kartoteki parafialne zawierające dane osobowe wrażliwe winny być przechowywane ze szczególną uwagą w zamkniętej kancelarii, w zamkniętej szafie, przy obowiązkowym zachowaniu zasady „czystego biurka” po każdym urzędowaniu w pomieszczeniu.
4. Nie wolno przechowywać dokumentów zawierających dane osobowe parafii w pomieszczeniach publicznie dostępnych, np. w zakrystii, poczekalni kancelarii oraz wnosić ich do domów prywatnych.
5. Szczególną troską należy otoczyć kartoteki parafialne w czasie wizyty duszpasterskiej.

OCHRONA DANYCH NA NOŚNIKACH CYFROWYCH

6. Dane osobowe parafii w archiwach cyfrowych muszą być odpowiednio zabezpieczone przed dostępem i przetwarzaniem przez osoby nieupoważnione.
 - 6.1. Dane mogą być przechowywane wyłącznie na komputerze parafialnym zabezpieczonym hasłem dostępu, oprogramowaniem antywirusowym i zarządzane za pomocą licencjonowanego oprogramowania, pozwalającego na kontrolę dostępu przy pomocy identyfikatorów i haseł dostępu (Dekret nr 25).
 - 6.2. Nie wolno przechowywać bazy danych osobowych parafii na prywatnym komputerze, tablecie, nośniku danych administratora lub osób upoważnionych do przetwarzania danych.
 - 6.3. Nie wolno wnosić parafialnego komputera, tableta z bazą danych osobowych parafii poza pomieszczenia parafialne, np. na wizytę duszpasterską przez administratora danych lub do domu prywatnego osoby upoważnionej do przetwarzania danych.
 - 6.4. Należy pamiętać o okresowym, regularnym wykonywaniu kopii zapasowych na zabezpieczonym parafialnym, a nie prywatnym, nośniku danych.

PARAFIALNA DOKUMENTACJA
DOTYCZĄCA OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH

7. W każdej parafii należy przygotować komplet dokumentów dotyczących ochrony i przetwarzania danych osobowych. W związku z tym w terminie do dnia 24.06.2024 r. należy:
 - 7.1. Wypełnić kwestionariusz (zał. 1) dotyczący przetwarzania danych osobowych, który pozwoli na ustalenie, jakie środki techniczne i organizacyjne zostały wdrożone w celu ochrony danych osobowych. Wypełniony kwestionariusz należy przekazać do Notariatu Legnickiej Kurii Biskupiej (lub mailem na adres inspektor@diecezja.legnica.pl) w nieprzekraczalnym terminie do dnia 24.06.2024 r.
 - 7.2. Sporządzić rejestr osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych (zał. 2).
 - 7.3. Sporządzić rejestr czynności przetwarzania danych osobowych (zał. 3).
 - 7.4. Umieścić w widocznym miejscu w kancelarii parafialnej ogólną klauzulę informacyjną (zał. 4).
 - 7.5. Stworzyć w kancelarii parafialnej teczkę zawierającą dokumenty stanowiące politykę ochrony danych osobowych i przechowywać w niej aktualne wydruki dokumentów:
 - 7.5.1. Dekret ogólny Konferencji Episkopatu Polski w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w Kościele katolickim,
 - 7.5.2. niniejsze zarządzenie,
 - 7.5.3. kopię wypełnionej ankiety,
 - 7.5.4. rejestr osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych w parafii,
 - 7.5.5. rejestr czynności przetwarzania danych osobowych w parafii,
 - 7.5.6. ogólną klauzulę informacyjną.

PRAWA OSÓB DOTYCZĄCE OCHRONY ICH DANYCH OSOBOWYCH

8. Należy ze szczególną wrażliwością respektować uprawnienie wierznych do żądania dokonania adnotacji, uzupełnienia danych lub usunięcia, ograniczenia ich przetwarzania (Dekret art. 11-15).

9. Nie wolno dokonywać samowolnie, bez zezwolenia Legnickiej Kurii Biskupiej, adnotacji w księgach metrykalnych dotyczących zmiany danych osobowych. Należy posłużyć się specjalnym formularzem (zał. 5).
10. Szczególną uwagę należy zachować w związku z formalnym aktem wystąpienia z Kościoła katolickiego, którego warunki reguluje Dekret Ogólny Konferencji Episkopatu Polski w sprawie wystąpień z Kościoła i powrotu do wspólnoty Kościoła z dnia 7.10.2015 r.
 - 10.1. Dla ważności aktu apostata składa osobiście wobec proboszcza miejsca zamieszkania akt na piśmie w trzech egzemplarzach razem z metryką chrztu (o ile parafia chrztu jest inna).
 - 10.2. Proboszcz podpisuje akt „Wobec mnie w dniu...”, zatrzymuje jeden egzemplarz w kancelarii, drugi przekazuje apostacie, trzeci bezzwłocznie przekazuje do Legnickiej Kurii Biskupiej razem z aktualną metryką chrztu, w celu przeprowadzenia procedury dokonania adnotacji w księdze ochrzczonych.
 - 10.3. Po zakończeniu w/w procedury osoba, która dokonała formalnego aktu wystąpienia z Kościoła, nie może bez zezwolenia Legnickiej Kurii Biskupiej otrzymywać dokumentów z kancelarii parafialnej.
11. Należy bezzwłocznie (najlepiej tego samego dnia) informować ustanowionego w Diecezji Legnickiej inspektora ochrony danych (kontakt: inspektor@diecezja.legnica.pl) o wszelkich naruszeniach ochrony danych osobowych w parafii.

† Andrzej Siemieniowski
Biskup Legnicki

Ks. Józef Lisowski
Kanclerz Kurii

18.
DEKRET POWOŁUJĄCY
ZESPÓŁ DO SPRAW PREWENCJI

Legnica 28.06.2024 r.

L.dz. 977/2024

Mając na uwadze ochronę dzieci i młodzieży w diecezji legnickiej z dniem 1 lipca 2024 r. powołuję Zespół do Spraw Prewencji w składzie:

- ks. Marcin Delestowicz – diecezjalny delegat ds. ochrony dzieci i młodzieży,
- p. Izabela Hawryluk.

Do zadań Zespołu należy troska o wdrażanie i przestrzeganie wytycznych i standardów dotyczących ochrony dzieci i młodzieży.

† *Andrzej Siemieniowski*
Biskup Legnicki

Ks. Józef Lisowski
Kanclerz Kurii

IV. AKTA LEGNICKIEJ KURII BISKUPIEJ

19.

WSPOMNINIE O ZMARŁYM KSIĘDZU Z DIECEZJI LEGNICKIEJ

Śp. ks. Bogdan Kaczorowski (1941-2024)

1 czerwca 2024 r., w 83. roku życia i 55. roku kapłaństwa, odszedł do Pana ks. prałat Bogdan Kaczorowski.

Urodził się 16 stycznia 1941 r. w Laszkach Murowanych (woj. łwowskie). Święcenia prezbiteratu przyjął 21 czerwca 1969 r. we Wrocławiu.

Po święceniach kapłańskich posługiwał jako wikariusz w parafiach: pw. św. Katarzyny w Jugowie, pw. św. Trójcy w Legnicy, pw. św. Aniołów Stróżów w Wałbrzychu, pw. św. św. Piotra i Pawła w Oławie oraz jako proboszcz w parafiach: pw. św. Bartłomieja w Leszczyńcu i pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Ścinawie.

W latach 1990-2012 był dziekanem dekanatu Ścinawa.

Uroczystości pogrzebowe przebiegały następująco:

- 5 czerwca 2024 r., kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Legnicy:
 - godz. 19.30 – Msza św. za zmarłego kapłana pod przewodnictwem bp. Piotra Wawrzyńka.
- 6 czerwca 2024 r., kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Ścinawie:
 - godz. 13.30 – oficjalne przemówienia i pożegnania;
 - godz. 14.00 – Msza św. pogrzebowa pod przewodnictwem biskupa legnickiego Andrzeja Siemieniewskiego;
 - po Eucharystii dalsza część ceremonii pogrzebowej na cmentarzu komunalnym w Ścinawie.

20.

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIENSTWA

- Ks. Stanisław Araszczuk** – mianowany diecezjalnym duszpasterzem ludzi pracy i Solidarności (28.06.2024, l.dz. 974/2024).
- Ks. Czesław Barczewski** – zakończenie posługi w parafii pw. św. Bartłomieja w Leszczyńcu. Zamieszkanie poza parafią dotychczasowego posługiwania (27.05.2024, l.dz. 715/2024).
- Ks. Krzysztof Borysiewicz** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Narodzenia NMP w Lubinie i skierowany na urlop zdrowotny do końca czerwca 2024 r. (27.04.2024, l.dz. 541/2024).
- Ks. Sławomir Borzych** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Chojnowie i przeniesiony do diecezji włocławskiej.
- Ks. Stanisław Buchta** – ustanowiony proboszczem parafii pw. św. Janka w Pogorzelskich (4.06.2024, l.dz. 703/2024).
- Ks. Edward Bugajski SDB** – ustanowiony proboszczem parafii pw. Niepokalanego Serca NMP w Raszówce (4.06.2024, l.dz. 702/2024).
- Ks. Kamil Bulanda** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP Chojnowie i mianowany wikariuszem parafii pw. Narodzenia NMP w Złotoryi (27.05.2024, l.dz. 734/2024).
- Ks. Tomasz Bunikowski** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Bogatyni i mianowany wikariuszem parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Boleśławcu (27.05.2024, l.dz. 735/2024).
- Ks. Krzysztof Czadowski** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Jaworze i mianowany wikariuszem parafii pw. św. Jana Chrzyciela w Leśnej (27.05.2024, l.dz. 737/2024).
- O. Waldemar Czerwonka OFMConv.** – ustanowiony proboszczem parafii pw. Imienia NMP w Kowarach (18.06.2024, l.dz. 824/2024).
- Ks. Jan Daniel** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Narodzenia NMP w Chocianowcu i mianowany proboszczem parafii pw. św. Bartłomieja Apostoła w Leszczyńcu (27.05.2024, l.dz. 719/2024);
– odwołany ze stanowiska wicedziekana dekanatu Chocianów (3.06.2024, l.dz. 790/2024).

- Ks. Marcin Delestowicz** – odwołany ze studiów na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim i mianowany rezydentem w parafii pw. św. Tadeusza Apostoła w Legnicy (28.06.2024, l.dz. 972/2024);
– ustanowiony sędzią diecezjalnym Sądu Kościelnego Diecezji Legnickiej (28.06.2024, l.dz. 962/2024); mianowany diecezjalnym delegatem ds. kontaktu z pokrzywdzonymi (28.06.2024, l.dz. 969/2024);
– mianowany diecezjalnym koordynatorem Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski (28.06.2024, l.dz. 976/2024);
– mianowany diecezjalnym delegatem ds. ochrony dzieci i młodzieży (28.06.2024, l.dz. 979/2024).
- O. Szymon Dendys OFMConv.** – skierowany do pracy duszpasterskiej w parafii pw. Bożego Ciała w Szklarskiej Porębie (28.06.2024, l.dz. 1071/2024).
- Ks. Karol Diduszko** – odwołany z funkcji wikariusza parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Nowogrodźcu i mianowany wikariuszem parafii pw. Świętej Trójcy w Lubaniu (27.05.2024, l.dz. 738/2024).
- Ks. Dawid Dziedziejko** – mianowany wikariuszem parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Nowogrodźcu (27.05.2024, l.dz. 726/2024).
- Ks. Bogusław Drożdż** – mianowany dyrektorem Diecezjalnego Centrum Edukacyjnego w Legnicy na pięcioletnią kadencję (26.06.2024, l.dz. 987/2024).
- Ks. Stanisław Gorczakowski SDB** – ustanowiony proboszczem parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Chocianowie (10.05.2024, l.dz. 632/2024).
- Ks. Jarosław Górecki** – odwołany z funkcji rezydenta w parafii pw. Objawienia Pańskiego w Brenniku i mianowany administratorem tejże parafii (2.05.2024, l.dz. 579/2024).
- O. Jan Grzywna OFMConv.** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Imienia NMP w Kowarach (18.06.2024, l.dz. 866/2024).
- Ks. Mariusz Habiniak** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. św. Michała Archanioła w Koskowicach i mianowany proboszczem parafii pw. św. Niepokalanego Poczęcia NMP w Bogatyni (27.05.2024, l.dz. 728/2024).

- O. Przemysław Janik OFMConv.** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Bożego Ciała w Szklarskiej Porębie (18.06.2024, l.dz. 867/2024).
- Ks. Erwin Jaworski** – odwołany z funkcji administratora parafii pw. św. Maternusa B.M. w Lubomierzu (27.05.2024, l.dz. 743/2024).
- Ks. Dominik Jezierski** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Ścięcia św. Jana Chrzciciela w Starej Kamienicy i mianowany proboszczem parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Sulikowie (27.05.2024, l.dz. 717/2024);
– odwołany ze stanowiska dziekana dekanatu Szklarska Poręba (27.05.2024, l.dz. 718/2024).
- O. Robert Kalbarczyk SP** – obediencja do domu zakonnego w Jeleniej Górze –Cieplicach (9.05.2024, l.dz. 621/2024).
- Ks. Janusz Kankiewicz** – zakończenie posługi w parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Sulikowie. Zamieszkanie przy parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Sulikowie (27.05.2024, l.dz. 716/2024).
- Ks. Artur Karbowski** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Wniebowzięcia NMP i św. Mikołaja w Bolesławcu i mianowany wikariuszem parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Chojnowie (27.05.2024, l.dz. 744/2024).
- Ks. Łukasz Klimek** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Olszynie i mianowany wikariuszem parafii pw. Wniebowzięcia NMP i św. Mikołaja w Bolesławcu (27.05.2024, l.dz. 725/2024).
- Ks. Damian Konieczny** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski w Legnicy i mianowany administratorem parafii pw. Matki Bożej Anielskiej w Nowej Wsi Grodzkiej (28.05.2024, l.dz. 756/2024).
- Ks. Marian Kopko** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Krzeszowie (24.05.2024, l.dz. 709/2024);
– odwołany ze stanowiska dziekana dekanatu Kamienna Góra Wschód (3.06.2024, l.dz. 789/2024);

- przeniesiony w stan spoczynku z tytułem emeryta, zezwolenie na zamieszkanie w prywatnym mieszkaniu poza diecezją legnicką (28.06.2024, l.dz. 988/2024);
- odwołany z funkcji diecezjalnego duszpasterza Żywego Różańca, z funkcji rektora Bractwa Świętego Józefa, z funkcji diecezjalnego duszpasterza rolników, z funkcji diecezjalnego duszpasterza rzemieślników, z funkcji kapelana Stowarzyszenia Solidarność Polsko-Czesko-Słowacka (28.06.2024, l.dz. 989/2024).

- Ks. Piotr Kot** – odwołany z funkcji dyrektora Wydziału Duszpasterskiego Legnickiej Kurii Biskupiej (28.06.2024, l.dz. 951/2024);
- odwołany z urzędu rektora Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Legnickiej (28.06.2024, l.dz. 953/2024);
 - odwołany z funkcji delegata ds. formacji kandydatów do kapłaństwa (28.06.2024, l.dz. 955/2024);
 - odwołany z funkcji dyrektora Biblioteki i. Jana Pawła II Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Legnickiej (28.06.2024, l.dz. 957/2024);
 - odwołany z funkcji diecezjalnego delegata ds. kontaktu z pokrzywdzonymi (28.06.2024, l.dz. 967/2024);
 - odwołany z funkcji diecezjalnego koordynatora Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski (28.06.2024, l.dz. 975/2024);
 - odwołany z funkcji diecezjalnego delegata ds. ochrony dzieci i młodzieży (28.06.2024, l.dz. 978/2024);
 - odwołany z funkcji członka Kolegium Konsultorów Diecezji Legnickiej (28.06.2024, l.dz. 985/2024).
- Ks. Łukasz Kutrowski** – odwołany z funkcji rezydenta w parafii pw. Matki Bożej Różańcowej w Kamiennej Górze i mianowany wikariuszem tejże parafii (29.05.2024, l.dz. 757/2024).
- Ks. Tomasz Kwiecień** – ustanowiony pomocniczym wikariuszem sądowym, czyli wiceoficjałem Sądu Kościelnego Diecezji Legnickiej na pięcioletnią kadencję (12.04.2024, l.dz. 455/2024);
- mianowany sędzią diecezjalnym Sądu Kościelnego Diecezji Legnickiej (28.06.2024, l.dz. 965/2024).
- Ks. Łukasz Langenfeld** – ustanowiony proboszczem parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Krzeszowie (24.05.2024, l.dz. 712/2024);

– odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Matki Bożej Anielskiej w Nowej Wsi Grodzkiej (28.05.2024, l.dz. 758/2024).

Ks. Roman Lubański – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Wniebowzięcia NMP i św. Mikołaja w Bolesławcu i ustanowiony proboszczem parafii pw. Ścięcia św. Jana Chrzciciela w Starej Kamienicy (27.05.2024, l.dz. 729/2024).

O. Konrad Łaniucha OFMConv. – ustanowiony proboszczem parafii pw. Bożego Ciała w Szklarskiej Porębie (18.06.2024, l.dz. 825/2024).

O. Stanisław Łobodziec SDB – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Chocianowie (10.05.2024, l.dz. 484/2024);

– odwołany ze stanowiska dziekana dekanatu Chocianów (10.05.2024, l.dz. 633/2024).

Ks. Paweł Maj – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Jakuba w Lubaniu i mianowany wikariuszem parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Chojnowie (27.05.2024, l.dz. 740/2024).

Ks. Mariusz Majewski – mianowany wicedziekanem dekanatu Jelenia Góra Zachód na pięcioletnią kadencję (9.05.2024, l.dz. 623/2024).

Ks. Mateusz Maleńczuk – skierowany do pomocy duszpasterskiej w parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Legnicy (27.04.2024, l.dz. 542/2024);

– mianowany wikariuszem parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Legnicy (27.05.2024, l.dz. 721/2024).

Ks. Dariusz Mencel SDB – skierowany do pracy duszpasterskiej w parafii pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Lubinie (22.04.2024, l.dz. 501/2024).

Ks. Tomasz Metelica – mianowany rektorem Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Legnickiej (28.06.2024, l.dz. 954/2024);

– mianowany delegatem ds. formacji kandydatów do kapłaństwa z diecezji legnickiej (28.06.2024, l.dz. 956/2024);

– mianowany dyrektorem Biblioteki im. Jana Pawła II Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Legnickiej (28.06.2024, l.dz. 958/2024);

- mianowany członkiem Rady Kapłańskiej Diecezji Legnickiej (28.06.2024, l.dz. 984/2024).
- Ks. Mateusz Nawrot** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Bolesławcu i mianowany wikariuszem parafii pw. Narodzenia NMP w Lubinie (27.05.2024, l.dz. 724/2024);
- mianowany diecezjalnym koordynatorem Świątowych Dni Młodzieży (4.06.2024, l.dz. 791/2024).
- Ks. Szymon Opała** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Legnicy i mianowany wikariuszem parafii pw. św. Jadwigi Śląskiej w Zgorzelcu (27.05.2024, l.dz. 722/2024).
- O. Piotr Paradowski** – ustanowiony proboszczem parafii pw. św. Franciszka z Asyżu w Lwówku Śląskim (18.06.2024, l.dz. 826/2024).
- Ks. Piotr Prajs** – ustanowiony rezydentem w parafii pw. Narodzenia NMP w Złotorzy (19.06.2024, l.dz. 881/2024).
- O. Maksymilian M. Putyra CCG** – zgoda na pracę w diecezji legnickiej *ad experimentum* do 30 czerwca 2025 r. (28.06.2024, l.dz. 898/2024).
- Ks. Jan Rajczakowski** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Matki Bożej Różańcowej w Kamiennej Górze i mianowany wikariuszem parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Jaworze (14.06.2024, l.dz. 844/2024).
- O. Piotr Reizner OFMConv.** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. św. Franciszka z Asyżu w Lwówku Śląskim (18.06.2024, l.dz. 868/2024).
- Ks. Grzegorz Ropiak** – mianowany sędzią diecezjalnym Sądu Kościelnego Diecezji Legnickiej w Legnicy na pięcioletnią kadencję (28.06.2024, l.dz. 966/2024).
- Ks. Leopold Rzdokiewicz** – odwołany z funkcji wikariusza biskupiego ds. formacji stałej duchowieństwa i mianowany wikariuszem biskupim ds. personalnych na okres pięciu lat (28.06.2024, l.dz. 961/2024).

- O. Krzysztof Skibiński OFMConv.** – skierowany do pracy duszpasterskiej w parafii pw. św. Franciszka z Asyżu w Lwówku Śląskim (28.06.2024, l.dz. 914/2024).
- Ks. Przemysław Słyszko** – odwołany z funkcji rezydenta w parafii pw. Chrystusa Króla w Dłużynie Dolnej i mianowany administratorem parafii pw. Narodzenia NMP w Chocianowcu (27.05.2024, l.dz. 733/2024).
- Ks. Dawid Stasiak** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Leśnej i mianowany wikariuszem parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Bogatyni (27.05.2024, l.dz. 723/2024).
- Ks. Marek Suchecki** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Narodzenia NMP w Złotoryi i ustanowiony proboszczem parafii pw. św. Maternusa B.M. w Lubomierzu (27.05.2024, l.dz. 731/2024).
- Ks. Tadeusz Szymaniak** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Antoniego Padewskiego w Piechowicach i mianowany wikariuszem parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Jaworze (27.05.2024, l.dz. 736/2024).
- Ks. Tomasz Ślazyk** – odwołany ze stanowiska kierownika ds. organizacji obsługi grup i gości w diecezjalnym Domu Caritas im. Jana Pawła II w Szklarskiej Porębie „Dom na Białej Dolinie” i ustanowiony proboszczem parafii pw. św. Michała Archanioła w Koskowicach (27.05.2024, l.dz. 732/2024).
- Ks. Arkadiusz Śliwiński** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Maksymiliana M. Kolbego w Szklarskiej Porębie i mianowany wikariuszem parafii pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Olszynie (27.05.2024, l.dz. 742/2024).
- Ks. Tadeusz Tymków** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Objawienia Pańskiego w Brenniku i przeniesiony w stan spoczynku. Zamieszkanie w Domu Księży Emerytów w Legnicy (2.05.2024, l.dz. 578/2024);
– odwołany z funkcji wicedziekana dekanatu Złotoryja (9.05.2024, l.dz. 622/2024).
- Bp Piotr Wawrzynek** – mianowany dyrektorem Wydziału Duszpasterskiego Legnickiej Kurii Biskupiej (28.06.2024, l.dz. 952/2024).

- Ks. Krzysztof Wiśniewski** – mianowany wikariuszem biskupim ds. formacji stałej duchowieństwa i osób konsekrowanych na okres pięciu lat (28.06.2024, l.dz. 959/2024);
– mianowany członkiem Rady Kapłańskiej Diecezji Legnickiej (28.06.2024, l.dz. 982/2024);
– ustanowiony członkiem Kolegium Konsultorów Diecezji Legnickiej (28.06.2024, l.dz. 984/2024).
- Ks. Jan Wojciechowicz** – ustanowiony pomocniczym wikariuszem sądowym, czyli wiceoficjałem Sądu Kościelnego Diecezji Legnickiej (12.04.2024, l.dz. 454/2024);
– mianowany sędzią diecezjalnym Sądu Kościelnego Diecezji Legnickiej (28.06.2024, l.dz. 964/2024).
- Ks. Patryk Zarzeczny** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Trójcy Świętej w Lubaniu i mianowany wikariuszem parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Jakuba w Lubaniu (27.05.2024, l.dz. 739/2024).
- Ks. Jan Źak** – zakończenie posługi w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Bogatyni. Urlop zdrowotny poza parafią dotychczasowego posługiwania (27.05.2024, l.dz. 727/2024).
- O. Krystian Źmuda OFMConv.** – skierowany do pracy duszpasterskiej w parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Legnicy (28.06.2024, l.dz. 1072/2024).
- Ks. Tadeusz Źurek** – odwołany z urzędu pomocniczego wikariusza sądowego, czyli wiceoficjała Sądu Kościelnego Diecezji Legnickiej (12.04.2024, l.dz. 113/2024);
– mianowany sędzią diecezjalnym Sądu Kościelnego Diecezji Legnickiej (28.06.2024, l.dz. 963/2024).

21.

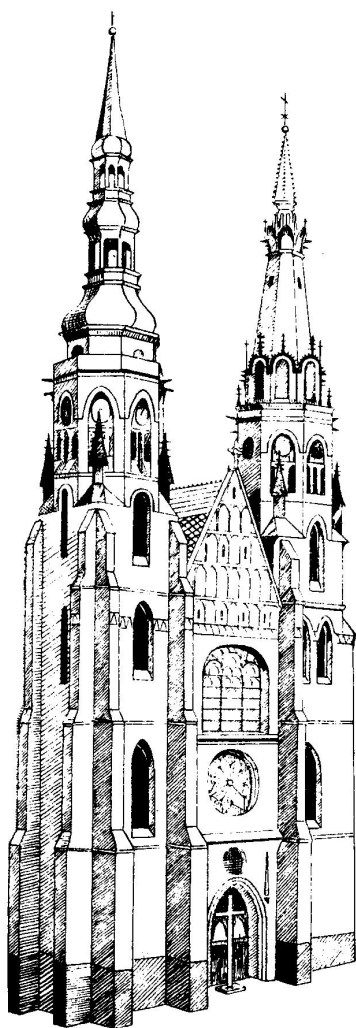
INNE ZMIANY

- Edyta i Janusz Stachowscy** – udzielenie misji do pełnienia posługi pary diecezjalnej Domowego Kościoła Diecezji Legnickiej (17.05.2024, l.dz. 654/2024).

22.

INFORMACJA O KARZE KOŚCIELNEJ

- Ks. Jarosław Miłkowski** – kapłan diecezji warszawsko-praskiej, urodzony 23.10.1992, wyświęcony 1.06.2019, suspendowany 14.11.2023 (dekret nr 1757/AP/2023) – zakaz wykonywania wszelkich aktów wynikających z władzy święceń (kan. 1338 § 1 KPK) oraz noszenia stroju duchownego.
- Ks. Jan Lucjan Roztocki** – kapłan diecezji warszawsko-praskiej, urodzony 11.04.1993, wyświęcony 2.06.2018, suspendowany 5.06.2024 (dekret nr 767/AP/2024) – zakaz wykonywania wszelkich aktów wynikających z władzy święceń (kan. 1338 § 1 KPK) oraz noszenia stroju duchownego.
- Ks. Grzegorz Stanisław Kocięcki** – kapłan diecezji warszawsko-praskiej, urodzony 3.05.1956, wyświęcony 28.05.1987 – wygaśnięcie kary suspensy nałożonej 15.03.2014 (dekret nr 397/BD/2014).

KATEDRA LEGNICKA
PW. ŚWIĘTYCH APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWŁA

